

Az irat elektronikus iratról készített
papír alapú másolat.

ÉSZAK-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
GYŐR

Dátum:
2020. 10. 13.

Címzett
hivatkozási
száma: -
Címzett
ügyintézője: -

Iktatószám:
28510-3/2021
Előadó:

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti utca 35-45.
1055

Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

- felperes -
- indítványozó -

képviselője:

kamarai jogtanácsos
kamarai azonosító szám: 36075673

1697/1.

ESZTERGOMI JÁRÁSBÍRÓSÁG Esztergom	
④	2021-10-14
Példány:	Mell.: 1 db
száma:	20299/16

POSTÁN ERKEZETT
GYÜJTŐSZERÉNYBŐL ÜRÍTVE
ÜGYFEL/KÉPVISELŐ ÁLTAL
SZEMÉLYESEN BEADOTT

alkotmányjogi panasz

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 03953 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 OKT 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 28 db	de

- alperes -

ellen tartozás megfizetése tárgyú eljárásban az Esztergomi Járásbíróság 5.P.20.299/2016/132. számú ítéletével szemben az alperes fellebbezése folytán indult 2.Pf.20.031/2020. számú fellebbezési eljárásban a **Tatabányai Törvényszék** által hozott **2.Pf.20.031/2020/8. számú ítélettel szemben**

a **Kúria** - mint felülvizsgálati bíróság - a felülvizsgálati eljárásban hozott a **Tatabányai Törvényszék** - mint másodfokú bíróság - által hozott **2.Pf.20.031/2020/8. számú ítéletet** hatályában fenntartó **Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítéletének, és a helybenhagyott másodfokú ítéletre kiterjedő hatályú alaptörvény ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt**

A MI VÍZÜGYÜNK

Központi telefonszám

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti utca 35-45.
1055

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (székhely: [REDACTED]
[REDACTED] mint felperes **(jelen
ügyben indítványozó)** a [REDACTED]
által képviselt [REDACTED]

[REDACTED] alperes ellen tartozás
megfizetése tárgyában indított perben a **Kúria** (1055 Budapest, Markó u. 16.) – mint
felülvizsgálati bíróság – által az Esztergomi Járásbíróság 5.P.20.299/2016/132. számú
ítéletével szemben az alperes fellebbezése folytán indult **fellebbezési eljárásban a**
Tatabányai Törvényszék által meghozott – az elsőfokú ítéletet megváltoztató és a
felperes keresetét elutasító - **2.Pf.20.031/2020/8. számú ítéletet a felülvizsgálati**
eljárásban hatályában fenntartó Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítéletének és a
hatályában fenntartott másodfokú ítéletre kiterjedő hatályú alaptörvény
ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt

– Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az
Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27.§ (1) bekezdése alapján –
jogi képviselője útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságtól, hogy az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést
érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentősége
miatt befogadni, és érdemben elbírálni szíveskedjék.

Kérjük megállapítani a **Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú felülvizsgálati
eljárásban hozott ítéletének, a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8.
számú másodfokú ítéletére kiterjedő hatállyal az alaptörvény-ellenességét, és az**
alaptörvény-ellenessége miatt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény
(továbbiakban: Abtv.) 27.§-a és a 43.§-a alapján a felülvizsgálati eljárásban, valamint a
másodfokon meghozott ítéletek **megsemmisítését.**

Indokolásul az alábbiakat adjuk elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

I/1. Pertörténet és a tényállás rövid ismertetése

1.1. Előzmények:

A Magyar Állam tulajdonában és Igazgatóságunk vagyonkezelésében álló [REDAKTOR] hrsz.-ú ingatlan (természetben [REDAKTOR]) keleti oldalán már évek óta vesztegelnek bontásra váró roncshajók. Igazgatóságunk 2015. évben hivatalos tudomást szerzett arról, hogy a roncshajók alperes tulajdonát képezik. A hajók többsége forgalomból kivont, közlekedésre alkalmatlan roncs, melyek állandó jelleggel a mederben vesztegelnek, így egymáshoz kapcsolódva egy nagy úszóműként lebegnek. A roncshajók együtteséből kialakult úszóműként funkcionáló egységet az alperes arra használja, hogy további forgalomképes hajók kikötését engedélyezi a roncsokhoz ellenérték fejében. Ezzel alperes az Igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő vízfelület használatát más hajóknak is biztosítja a meder vagyonkezelőjének, felperesnek a hozzájárulása nélkül.

Fentiek alapján tehát alperes vízfelülethasználata önmagában is illegális, tekintettel arra, hogy a nem áll fenn bérleti szerződése a vagyonkezelővel (felperessel), ellentétben az Igazgatóságunk működési területén (Győr-Moson-Sopron Megye, Komárom-Esztergom Megye, továbbá Vas- és Veszprém megye néhány településén), illetve az ország egész területén lévő állami tulajdonú vízfelületet jogszerűen használó személyekkel. Az engedély nélküli területhasználat ellentétes az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban: Ávtv.) 24.§ (1) bekezdésében foglaltakkal, mely szerint az állami vagyon használatát biztosító - így különösen bérleti, haszonbérleti, megbízási - szerződés nyilvános, kivételesen, indokolt esetben zártkörű versenyeztetés útján köthető.

Továbbá miután a hajókat azok állapota miatt el kellene bontani, alperesnek a munkálatok felperesi vagyonkezelésű területen történő elvégzésére, és ehhez az érintett vízfelület, és a parti terület igénybevételeire vonatkozóan vagyonkezelői hozzájárulást kellett volna szereznie Igazgatóságunktól, ami azonban nem valósult meg.

Alperes 2015. év folyamán e-mailban megkereste Igazgatóságunkat, és érdeklődött arról, hogy milyen feltételek szükségesek a vagyonkezelői hozzájárulásunk kiadásához. Ekkor jelezte, hogy a [REDAKTOR] kívánja megbízni a roncshajók bontási munkálatainak elvégzésével. A területhasználat feltételeiben nem sikerült megállapodni az alperessel, mivel nem akart ellenértéket fizetni a használatért, viszont a hajóit ennek ellenére sem szállította el a vízügyi vagyonkezelésben álló területről.

Igazgatóságunk 2015. évben úgy döntött, hogy nem nézi tétlenül az évek óta tartó jogtalan területhasználatot. Ezért először 2015. február 26. napján felszólító levélben határidő tűzése mellett, valamint területhasználati díj megjelölésével, előírta a hajók eltávolítását, valamint az eredeti állapot visszaállítását a vízfelület tekintetében.

Mivel a felszólító levélre alperes nem reagált, így Igazgatóságunk 2015. október 19. napján megismételte a felszólítást újabb teljesítési határidő tűzése mellett. Ebben a

levelében kértük, hogy 2016. augusztus 31. napjáig szállítsa el a hajólt az öbölből, a hajók szállításáig pedig – tekintettel arra, hogy bérleti szerződést nem írt alá – fizessen területhasználati díjat 2015. április 1. napjától számítva 150.000,- Ft+ ÁFA / hó összegben. A területhasználati díj megállapításához Igazgatóságunk az alperes területhasználatának mértékét vette alapul, melyet légi felvételek (ortofotó, térkép) tanúsága szerint 9700 m² nagyságban állapított meg.

Mivel a felszólító levelekre alperes nem reagált, a jogtalan területhasználattal pedig nem hagyott fel, és nem volt előre látható, hogy el fogja-e valaha távolítani a hajókat az öbölből, így Igazgatóságunk fizetési meghagyás útján kívánta érvényesíteni a területhasználati díj megfizetése iránti igényét, mint tartozást. A fizetési meghagyással szemben az alperes törvényes határidőben ellentmondással élt. A fizetési meghagyásos eljárás 2016. március 10. napján perré alakult, elsőfokú eljárás lefolytatására az Esztergomi Járásbíróságon került sor 5.P.20.299/2016. számú tartozás, megfizetése iránti perben.

Az elsőfokú eljárás során több kérdés feltárására került sor. Igazgatóságunk már a keresetlevelében, és az eljárás során folyamatosan hivatkozta azokat a jogszabályokat, melyek a vagyonkezelői jogát, az ingatlannal való rendelkezési jogát, ezáltal a kereseti kérelmét megalapozzák. Az alperes a per során vitatta a megállapított területhasználat mértékét, a területhasználat folyamatos fennállását, ezért az eljárás során mindezek bizonyítására szakértőt rendelt ki a bíróság.

2017. június 21. napján reggel 9 órakor került sor az Esztergomi Járásbíróság által kirendelt első szakértő [REDACTED] (okl. építőmérnök igazságügyi szakértő) által megtartott helyszíni szemlére, melyen alperes és felperes is részt vett. A helyszínen további fényképfelvételek készültek a roncshajók öbölben való vesztegléséről. A szakértő 2017. július 4. napján kelt 23/2017. munkaszámú szakértői véleményéből kitűnt, hogy a szakértő és alperes a felperes tudta és bevonása nélkül egy privát irodai megbeszélést tartott, ahol adatok és iratok cseréjére is sor került, amelyen elhangzottakon alapult a szakértői vélemény. Mindezek alapján Igazgatóságunk 2017. július 14. napján kelt beadványában elfogultsági kifogással élt, és kérte a szakértő kizárását, valamint új szakértő kirendelését. Az Esztergomi Járásbíróság a 2017. október 24. napján 9 órakor megtartott tárgyaláson 5.P.20299/2016/66. számú jegyzőkönyvbe foglalt I. sz. végzésében [REDACTED] igazságügyi szakértő kizárásáról döntött. Ugyanezen a tárgyaláson II. számú végzésben felhívta Igazgatóságunkat az új szakértői kirendeléshez szükséges díj előlegezésére, és a perbeli időszakban az öbölben veszteglő hajók tulajdonosainak hajózási hatóság általi igazolásának benyújtására.

Új szakértőként az Esztergomi Járásbíróság [REDACTED] igazságügyi ingatlan-értékbecsülő szakértőt rendelte ki, aki 2018. március 20. napján 10 órakor tartott helyszíni szemlét a [REDACTED]. A helyszíni szemlén alperes és felperes is képviseltette magát. A szakértő jelezte a Bíróságnak 2018. március 25. napján kelt levelében, hogy társszakértő igénybevétele tartja indokoltnak, továbbá adatszolgáltatást kért Igazgatóságunktól, és általa a terület környékén működő Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságtól a korábban megkötött vízfelületbérletek adataira vonatkozóan, tekintettel arra, hogy az egész ország területén a vízügyi Igazgatóságok, mint vagyonkezelők rendelkeznek az állami tulajdonú vízfelületek használatáról, és az arra vonatkozó bérleti szerződésekről, és az alkalmazott területhasználati díjakról a vízügyi Igazgatóságoktól lehet információt szerezni.

Igazgatóságunk az [REDACTED] által 2018. április 28. napján készített Igazságügyi Szakértői Véleményt, valamint a társszakértőként bevont [REDACTED] által 2018. április 25. napján készített Igazságügyi-mérnök Szakértői Véleményt áttekintette. A szakértő által megállapított területnagyságot, azaz azt, hogy a [REDACTED] vízfelületéből az alperes hajói által elfoglalt terület 1981,49 m², Igazgatóságunk elfogadta, annak ellenére, hogy az jóval kisebb volt, mint amit Igazgatóságunk a kereseti kérelmében megállapított. Továbbá a szakértői véleményben megállapított 122,- Ft/m² nettó összegű területhasználati díjat is elfogadtuk, és mindezek alapján 2018. május 24. napján módosítottuk a keresetünket a szakértői véleményben foglalt adatoknak megfelelően.

A per során Igazgatóságunk többször megkereste Budapest Főváros Kormányhivatalának Közlekedési Főosztályát, mint illetékes hajózási hatóságot, hogy tisztázza a per során felmerült kérdéseket a [REDACTED] jellegére alperes által tett utalások tisztázása céljából, valamint a hajók okmányainak, adatainak megszerzése céljából. 2018. július 12. napján kelt beadványunkhoz mellékelten csatoltuk a Budapest Főváros Kormányhivatalának Közlekedési Főosztályának 2018. július 9. napján kelt levelét, mely alapján egyértelműen cáfolható volt alperes mindazon előadása, amit az öböl jellege vonatkozásában tett. Azaz nyilvánvalóvá vált, hogy a [REDACTED] nem nemzetközi hajóút, és nem vonatkozik rá a Dunán való hajózás rendjének szabályozása tárgyában Belgrádban 1948. augusztus 18. napján kelt egyezmény, ezért kértük az alperes erre való hivatkozásainak figyelmen kívül hagyását, mivel azok nem voltak megalapozott kijelentések.

Ezt követően alperes megkísérelte kizáratni a második szakértői véleményt, de a [REDACTED] másik végén található legális használó, a [REDACTED] által fizetett területhasználati díj mértékével, és a területhasználat nagyságával kapcsolatos kifogásaira részletes magyarázatot adtunk a 2018. december 11. napján kelt beadványunkban.

Az Esztergomi Járásbíróság a 2019. január 29. napján 13 órakor megtartott tárgyaláson hozott 5.P.20299/2016/121. számú jegyzőkönyvbe foglalt I. sz. végzésében az alperes [REDACTED] igazságügyi szakértő kizárására vonatkozó kérelmét elutasította, és a II. számú végzésben a tárgyalást ítélethozatalra elhalasztotta 2019. február 13. napján 16 órára.

Az Esztergomi Járásbíróság a 2019. február 13. napján 16 órára kitűzött ítélethirdetésen a bizonyítási eljárást ismételten megnyitotta, és a tárgyalásról készült 5.P.20299/2016/123. számú jegyzőkönyvbe foglalt I. sz. végzésében felhívta felperest, hogy Igazgatóságunkat terhel annak bizonyítása, hogy a perbeli időszakra vonatkozóan az alperes tulajdonában álló egyes hajók (név szerint) mekkora területet foglaltak el.

Igazgatóságunk 2019. március 18. napján kelt beadványában ismételten módosította a keresetet. A Bíróság felhívásának eleget téve a perbeli időszakra vonatkozóan évenként, és hajónként lebontva bizonyítva a területhasználat mértékét, igazodva a szakértői véleményben foglalt adatokhoz. A keresetmódosításunk mellékletét képező CD-n fotókkal és videókkal bizonyítottuk a területhasználat fennállását a perbeli időszakban.

Az Esztergomi Járásbíróság 2019. június 4. napján 14 óra 30 perckor megtartott tárgyaláson a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította és a határozathirdetés időpontját 2019. június 18. napjának 16 órájára tűzte ki.

Az Esztergomi Járásbíróság 2019. június 18. napján 5.P.20299/2016/132. számon ítéletet hozott. Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg területhasználati díj jogcímen felperesnek 8.862.543,- Ft + ÁFA, azaz 11.255.430,- Ft összegű tartozást. Továbbá a bíróság kötelezte az alperest, hogy 1.763.245,- Ft + ÁFA összeg után fizessen meg 2016. január 1-től a megfizetés napjáig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szerinti törvényes mértékű késedelmi kamatot, 2.350.994,- Ft + ÁFA összeg után fizessen meg 2017. január 1-től a megfizetés napjáig törvényes mértékű késedelmi kamatot, 1.955.655,- Ft + ÁFA összeg után fizessen meg 2018. január 1-től törvényes mértékű késedelmi kamatot, 1.878.533,- Ft + ÁFA összeg után fizessen meg 2019. január 1-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, 2019. év tekintetében pedig a megállapított 914.116,- Ft + ÁFA összeg után az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg 2019. január 1. és 2019. június 4. közötti időszakban fenti összeg után felmerült törvényes mértékű késedelmi kamatot. Az elsőfokú bíróság kötelezte továbbá az alperest, hogy 2019. évben az 1497,57 m2 terület alapulvételével fizessen meg a hajók elszállításának időpontjáig 182.703,54 Ft + ÁFA/hó összegű területhasználati díjat a felperesnek. Kötelezte alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 675.319,-Ft eljárási illetéket. Valamint kötelezte alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg felperesnek 512.378,- Ft szakértői díjat, 562.766,- Ft jogtanácsosi munkadíjat, mint perköltséget. Kötelezte felperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg alperesnek 346.214,- Ft ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget.

Az ítélet ellen alperes fellebbezéssel élt, melyről Igazgatóságunk hosszú ideig hivatalos tudomással nem rendelkezett.

Igazgatóságunk 2019. december 12. napján előterjesztett érdeklődésére a Tatabányai Törvényszék azt a tájékoztatást adta 2019. december 13. napján kelt, de 2019. december 23. napján érkezett 2.Pkf.50.478/2018/6. számú végzésével, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi fellebbezést még hiánytalanul nem terjesztette fel a másodfokú bíróságra.

A Tatabányai Törvényszék 2020. április 2. napján kelt 2.Pkf.20.031/2020/5. számú végzésével tájékoztatta a feleket, hogy tárgyalás megtartását kérhetik, és felhívta a feleket, hogy 15 napon belül nyilatkozhatnak, ám Igazgatóságunknak a fellebbezést nem kézbesítették. Igazgatóságunk többszöri telefonos megkeresésére 2020. május 20. napján kapta meg a fellebbezést és arra 2020. május 21. napján fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

1.2. A másodfokú eljárásban és a felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletek:

2020. május 28. napján a Tatabányai Törvényszék 2.Pkf.20.031/2020/8. számon ítéletet hozott, melyről két hónappal később 2020. július 21. napján értesítette Igazgatóságunkat cégkapun keresztül.

A Tatabányai Törvényszék 2.Pkf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítélete az alábbiakról rendelkezett: A Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja, és mellőzi alperes kötelezését a felperes részére 512.378,- Ft (ötszáztizenkettőezer-háromszázhetvennyolc forint) perköltség (szakértői díj) és 562.766,- Ft (ötszázhatvankettőezer-hétszázhatvanhat forint) perköltség (elsőfokú jogtanácsosi munkadíj) megfizetésére vonatkozóan.

Megállapítja, hogy 1.015.823,- Ft (egymillió-tizenötezer-nyolcszázhuszonhárom forint) elsőfokú eljárási illeték és 1.066.500,- Ft (egymillió-hatvanhatezer-ötszáz forint) fellebbezési eljárási illeték az Állam terhén marad.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.222.857,- Ft (egymillió-kettőszázhuszonkettőezer-nyolcszázötvenhét forint) ügyvédi munkadíjat.

Igazgatóságunk a jogerős másodfokú ítélettel szemben 2020. július 24. napján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, melyben a másodfokú ítélet jogszabálysértő voltára hivatkozott és kérte a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, vagy a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását. A felülvizsgálati kérelmünkben azt hangsúlyoztuk, hogy a másodfokú bíróság ítéletében jogszabálysértő következtetésre jutott, akkor, mikor megállapította, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga. Az elsőfokú eljárásban a per irataihoz (9. számú beadvány mellékleteként) egy földhivatali kérelem mellékleteként becsatolt meghatalmazást (egyoldalú nyilatkozatot, mely a földhivatali eljárásban az illetékmentességünk igazolására szolgált) a Törvényszék tévesen a felperes Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel kötött vagyonkezelési szerződéseként értékelte, és e téves feltevésére alapozva jogellenesen kizárta Igazgatóságunk keresetösségi jogának fennállását. A Törvényszék álláspontunk szerint megsértette a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) 11.§ (8) bekezdése értelmében az Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt megillető tulajdonhoz való jogát, mikor az ítélet indokolásában előadja, hogy a meghatalmazás nem tér ki a (Ptk. szerinti) használati díj iránti követelésre való jogosultságra, így megállapította, hogy a felperest (Igazgatóságunkat) ez a vagyonkezelői jogosultság nem illeti meg. Azaz a perben nincs keresetösségi jogunk, mert a vagyonkezelői jogunk - a vagyonkezelési szerződésnek vélt meghatalmazás szerint - területhasználat iránti díj beszedésére nem jogosít minket.

A felülvizsgálati kérelemben a másodfokú ítélet végrehajtásának felfüggesztését is kezdeményeztük.

A Kúria 2020. szeptember 2. napján kelt Pfv.V.20.952/2020/2. számú végzésével a jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmünket elutasította.

A felülvizsgálati eljárásban az alperes 2020. szeptember 10. napján felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő a Kúriához, erre Igazgatóságunk a 2020. szeptember 23. napján kelt nyilatkozatában tett észrevételeket.

Ezt követően a felülvizsgálati kérelmünk elbírálása óta eltelt egy évre tekintettel Igazgatóságunk 2021. július 28. napján tájékoztatást kért elektronikus úton az ügy

állásáról, melyre választ 2021. szeptember 8. napján kelt Pfv.VI.20.952/2020/9. számú tájékoztatásban kaptunk, ami 2021. szeptember 9. napján érkezett meg Igazgatóságunkhoz.

2021. szeptember 6. napján (cégkapun keresztül) értesültünk a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú 2021. július 13. napján kelt felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletéről, melyben a Tatabányai Törvényszék 2.Pkf.20.031/2020/8. számú jogerős másodfokú ítéletét hatályában fenntartotta.

A Kúria az ítéletét azzal támasztotta alá, hogy az állami vagyon vagyonkezelőjét megillető jogok gyakorlását, annak szabályszerűségét, a kötelezettségek teljesítését, valamint a vagyon rendeltetése szerinti célszerűségét a tulajdonosi joggyakorló rendszeresen ellenőrzi. A tulajdonosi ellenőrzés célja a jogszerű állapot helyreállítása is. Mindebből következően az alperessel szemben a jogszerűtlen használat miatt a vagyonkezelő felperes nem léphet fel. Az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet (Ávtv.vhr.) 8. § (6) bekezdésének rendelkezésére tekintettel a vagyonkezelési szerződés ettől nem térhetett el: az Ávtv.vhr. 1. § (5) bekezdése alapján a rendelet előírásainak megsértésével kötött szerződés semmis. Ez a jelenleg is hatályos szabályozás összhangban vannak a Ptk. birtoklásra vonatkozó szabályozásával: a tulajdonosi joggyakorló a főbirtokos, a vagyonkezelő az albirtokos, aki a főbirtokostól származtatott jog alapján birtokol, jogcíme szerint részesül birtokvédelemben a főbirtokossal szemben.

Álláspontunk szerint a Kúria a felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletével szembe helyezkedik az Igazgatóságunkat az Nvtv. 11.§ (8) bekezdésének rendelkezései alapján megillető alkotmányos alapjoggal, a tulajdonjoggal, továbbá a jogforrási hierarchiát mellőzve egy alacsonyabb szintű jogszabály rendelkezését helyezi a sarkalatos törvényben és az Alaptörvényben biztosított tulajdonjog fölé, ezzel figyelmen kívül hagyja az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésének azon előírását, mely szerint a nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg. Továbbá nincs tekintettel arra az alkotmányos követelményre sem, mely szerint a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.

A nemzeti vagyon kezelésének alkotmányi szintű szabályozásával kitűnik az ellátott közfeladat Magyarországra és a jövő nemzedékére gyakorolt jelentősége, mely a sarkalatos törvényben szabályozott rendelkezésekkel jogbiztonságot, hosszú távú jogi stabilitást biztosít. Ez a magas szintű jogszabályi védelem azonban csak akkor illeti meg a vagyonkezelőt, ha a vagyonkezelői jogában foglalt jogosultságokat bíróság előtt is érvényre tudja juttatni.

Azaz álláspontunk szerint a nemzeti vagyon kezelése folytán a vagyonkezelői jogunkból származó tulajdonjogi alapú igényérvényesítés Alaptörvényben biztosított jogunk, mely a közfeladataink maradéktalan ellátásához nélkülözhetetlen, és amelynek elismerése a bírói jogalkalmazásban sem mellőzhető.

Igazgatóságunk a fentiekre tekintettel a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletét, a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítéletét alaptörvény-ellenesnek tartja.

I/2. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése, az AB hatásköre

Igazgatóságunk a fentiek alapján eleget tett az alkotmányjogi panasz eljárás megindításához szükséges feltételnek, mely szerint alapvetően a rendes jogorvoslati lehetőségeket ki kell meríteni. A felülvizsgálati eljárásban hozott Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélet rendelkező része értelmében az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs. Ezen kívül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak, ha a határozatot a Kúria hozta, melyre az ítélet Záró rész (17) bekezdése hivatkozik. Az ügyben perújítás kezdeményezésére nem került sor.

Az AB hatáskörét megalapozza: Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a.

I/3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

2021. szeptember 6. napján érkezett elektronikus úton Igazgatóságunkhoz a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélete, így az alkotmányjogi panasz megindítására nyitva álló 60 napos határidő (2021. november 5. napjára esik) megtartásra került. Az indítványunk megfelel az Abtv. 30.§ (1) bekezdésében foglaltaknak.

I/4. Az indítványozó érintettségének bemutatása

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 1.§ (2) bekezdés a) pontja, a 4.§ (1) bekezdés e) pontja és az 1. sz. melléklet A)/1./1. pontja alapján a Duna az állam kizárólagos tulajdonába tartozik, forgalomképtelen nemzeti vagyon. A [REDACTED] természetben egy Duna öböl, ami az ingatlan-nyilvántartásban a [REDACTED] hrsz.-ú ingatlanon található.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) 3. § (1)-(2) bekezdése szerint az állam tulajdonában lévő vizek vagyonkezelését a vízügyi igazgatóságok végzik:

(1) A vizekkel és a vízi létesítményekkel összefüggő állami feladatok körében az igazgatási tevékenységeket (a továbbiakban: vízügyi igazgatás) a vízügyi igazgatási szervek végzik.

(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában, valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény hatálya alá tartozó vízilétesítmények és a nyári gátak kivételével a vízügyi igazgatási szervek látják el

a) az állami tulajdonban lévő vizek és vízilétesítmények, a felszín alatti vizek víztartó képződményeinek és a felszíni vizek medreinek vagyonkezelését,

b) az állami tulajdonban lévő vízilétesítmények üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését.

Az Nvtv 11. § (1) és (5) bekezdései az alábbiakról rendelkeznek: A vagyonkezelői jog az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel vagyonkezelési szerződéssel jön létre. A vagyonkezelői jog kivételesen törvényben történő kijelöléssel, a törvényben megjelölt - a 3. § (1) bekezdés 19. pontjában felsoroltak körébe tartozó - személyekkel, vagy a törvényben egyedileg meghatározott jogi személlyel jön létre. Az Nvtv. 3. § (1) bekezdés 19. pontjában felsoroltak körébe az aa) pont szerint a költségvetési szerv is beletartozik.

Igazgatóságunknak a Vgtv. 3. § (1)-(2) bekezdés adta törvényi kijelöléssel jött létre a vagyonkezelői joga, emellett vagyonkezelési szerződéssel is rendelkezik, valamennyi vagyonkezelte ingatlana vonatkozásában.

Az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése szerint: **A vagyonkezelőt - ha jogszabály vagy a vagyonkezelési szerződés másként nem rendelkezik - megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei** - ideértve a számviteli törvény szerinti könyvviteli és beszámoló-készítési kötelezettséget is - azzal, hogy

a) a vagyont nem idegenítheti el, valamint - jogszabályon alapuló, továbbá az ingatlanra közérdekből külön jogszabályban feljogosított szervek javára alapított használati jog, vezetékjog vagy ugyanezen okokból alapított szolgalmat, továbbá a helyi önkormányzat javára alapított vezetékjog kivételével - nem terhelheti meg,

b) a vagyont biztosítésként nem adhatja,

c) a vagyont osztott tulajdont nem létesíthet,

d) a vagyonkezelői jogot harmadik személyre a (9) bekezdésben foglalt kivétellel nem ruházhatja át és nem terhelheti meg, valamint

e) polgári jogi igényt megalapító, polgári jogi igényt eldöntő tulajdonosi hozzájárulást a vagyonkezelésében lévő nemzeti vagyontól való elválasztás érdekében hatósági és bírósági eljárásban sem adhat, kivéve a jogszabályon alapuló, továbbá az ingatlanra közérdekből külön jogszabályban feljogosított szervek javára alapított használati joghoz, vezetékjoghoz vagy ugyanezen okokból alapított szolgalmat, továbbá a helyi önkormányzat javára alapított vezetékjoghoz történő hozzájárulást.

A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 7.§ (4) bekezdés cb) pontja és (5) bekezdés c) pontja is előírja, hogy a területi vízügyi igazgatóság gondoskodik a vizek hasznosítási lehetőségeinek megőrzéséről, a természetes vizek hasznosíthatósági feltételeinek rendszeres ellenőrzéséről.

Igazgatóságunk az Nvtv. 11.§ (14) bekezdése, és a (15) bekezdés a), c) pontjainak felhatalmazása alapján jár el, mint a Magyar Állam tulajdonában lévő ingatlan vagyonkezelője, a saját nevében, vagyonkezelői minőségben.

A Nvtv. 11.§ (8) bekezdése szerint a vagyonkezelőt megilletik a tulajdonos jogai, a tulajdonos rendelkezési jogait a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:13. §-a tartalmazza, melyek közé tartozik a használat átengedése is.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban Vtv.) 23.§ (2) (3), 24.§ és az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 9. § (1)-(2) bekezdése azt írja elő, hogy a vagyonkezelő miként engedheti át jogszzerűen az őt megillető használati jogát másnak. A Vagyonkezelő az állami vagyon hasznosítása során köteles figyelemmel lenni az állami, nemzeti vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályi előírások – így különösen: átláthatósági követelmény, versenyeztetési kötelezettségre vonatkozó előírások, Nvtv. 11. § (10)-(12) bekezdéseibe foglalt előírások - maradéktalan betartására, illetve a jogszabályban előírt kivételektől eltekintve az értékarányosság követelményére. Mindezek értelmében a vagyonkezelő önállóan látja el a vagyonkezelte ingatlanok hasznosításának átengedését, illetve önállóan mérlegeli a törvény adta kereteken belül, hogy pályázat útján, vagy versenyeztetés mellőzésével köt bérleti szerződést.

A Vhr. 9. § (1) (2) bekezdése szerint: *A vagyongazdálkodó a kezelt vagyont rendeltetésének, a vagyongazdálkodási szerződésnek, továbbá a rendes gazdálkodás szabályainak megfelelően, az ilyen személytől elvárható gondossággal **birtokolhatja, használhatja és szedheti hasznait.** Amennyiben a vagyongazdálkodó a kezelt vagyon hasznosítását másnak átengedi, a használó magatartásáért, mint a sajátjáért felel.*

Igazgatóságunk és a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. jogelődje, a Kincstári Vagyoni Igazgatóság között 1998. december 16. napján 290542/1998/0100 számon vagyongazdálkodási szerződés jött létre, mely 2016. január 5. napján SZT-106162 számú vagyongazdálkodási-szerződésmódosítással újrászabályozásra került, és a 2016. november 21. napján létrejött SZT-111276 számú szerződésmódosítással kiegészítésre került. A vagyongazdálkodási szerződés jelenleg kb. 5000 db ingatlanra terjed ki, mely Igazgatóságunk vagyongazdálkodásában van. A 1998. december 16. napján 290542/1998/0100 számon létrejött vagyongazdálkodási szerződésünk 5.5. pontja rendelkezik a bérleti szerződés megkötésének lehetőségéről, és még arra is utal, hogy a vagyongazdálkodási szerződés megkötése előtt, tehát 1996. előtt is köthetett bérleti szerződést a vagyongazdálkodó, a vagyongazdálkodásában álló ingatlanra. Az újrászabályozó 2016. január 5. napján SZT-106162 számú vagyongazdálkodási-szerződésmódosítás III. fejezet 7. pontja pedig már az Nvtv. fent idézett rendelkezéseinek hivatkozásával jelöli meg a hasznosítás lehetőségét.

A SZT-106162 számú vagyongazdálkodási-szerződésmódosítás III. fejezet 11. pontja előírja, hogy a Vagyongazdálkodó jogosult a vagyongazdálkodott vagyon használatának átengedéséből származó bevétel felhasználására, de azt a vagyongazdálkodott vagyon állag- és értékmegőrzésére, fenntartására fordítja.

A Ptk. 5:13. § (2) bekezdése a tulajdonos rendelkezési jogát biztosítja. A Ptk. 6:331. §-a a bérleti szerződés, azaz a birtoklás, használat átengedésének jogszerű feltételeit szabályozza.

A Ptk. 5:12. § (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy a jogalap nélküli birtokos helyzetére egyebekben a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 6:2. § (1) bekezdése szerint: *Kötelelem keletkezhet különösen szerződésből, károkozásból, személyiségi, dologi vagy más jog megsértéséből, egyoldalú jognyilatkozatból, értékpapírból, jogalap nélküli gazdagodásból, megbízás nélküli ügyvitelből és utaló magatartásból.* A Ptk.6:48. §-a alapozza meg a késedelmi kamat igényt.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) alábbi előírása szerint az állami vagyon hasznosításából származó bevétel a költségvetési szervet illeti meg:

45.§ (4) bekezdése szerint: *Ha az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv jogszabály, vagy az MNV Zrt.-vel kötött szerződés alapján használt **állami vagyon használatát,** vagy az őt megillető más jog gyakorlását visszatérítés szerződés alapján **harmadik személynek átengedi, az ebből származó költségvetési bevétel** - törvény eltérő rendelkezése hiányában - **a költségvetési szervet illeti meg.***

Az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Áht.vhr.) 63. § (1) (2) bekezdése szerint: *A költségvetési szerv a kezelt állami vagyont magáncélra **igénybe vevő számára köteles térítést előírni a felhasználás, igénybevétel alapján felmerült közvetlen és közvetett költségek***

figyelembevételével. A költségek és a térítés megállapításának rendjét belső szabályzatban kell rögzíteni.

Ami alapvetően azt jelenti, hogy a költségvetési szerv köteles használati díj megfizetésére felszólítani a magáncélra igénybe vevő harmadik személyt, mivel az állami vagyon ingyenesen magáncélra nem vehető igénybe. Ez a rendelkezés összhangban van az Nvtv. 11.§ (13) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, mely szerint: *Nemzeti vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása, a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítása céljából az ahhoz szükséges mértékben hasznosítható, valamint adható vagyonkezelésbe.*

A fentiek értelmében a nemzeti vagyon szokásos hasznosítási jogcíme, a bérleti jogviszony tehát azért nem jött létre, mert az alperes jogosulatlan használó, így a kötelelem a jogosulatlan használatból eredeztethető, mely megalapozza a tartozás fennállását.

Igazgatóságunknak, mint önállóan gazdálkodó költségvetési szervnek, mint vagyonkezelőnek és a vagyonkezelte ingatlan hasznosításából származó jövedelem jogosultjának, jogi és vagyoni érdeke is fűződik ahhoz, hogy az illegális használatból eredő tartozást az alperes megfizesse.

Az EBH 2005.1227. szerint a keresetösségi jog a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis arra, hogy a felperest megilleti-e, és éppen a felperest illeti-e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A perbeli legitimáció főszabályként anyagi jogi kérdés, illetve a perbeli legitimáció kivételesen eljárásjogi kérdés is lehet akkor, ha a pert csak jogszabályban erre feljogosított személy indíthatja meg. Ezek miatt úgy látjuk, hogy Igazgatóságunk, mint a vagyonkezelésében álló nemzeti vagyon hasznosíthatóságának eldöntésére (azaz bérleti szerződés megkötését célzó pályázat kiírására, bérleti szerződés kötésére) jogosult és az ebből a hasznosításból származó bevétel egyedüli jogosultja, így saját nevében jogosult az ingatlan illegális használatából származó területhasználati díj tartozás megfizetése iránt kereseti kérelmet benyújtani, azaz keresetösségi joga fennáll.

Perbeli legitimációnkat az I/4. pontban hivatkozott jogszabályokon túl a régi Pp. 48.§ 49.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezések és a 315.§ (1) bekezdés előírásai alapozzák meg, melyekre tekintettel felperesként (félként) vettünk részt a jelen kérelmünkben megsemmisíteni kért ítéletek alapját képező perben.

Igazgatóságunk az Abtv. 27.§ (1) bekezdése, és a (2) bekezdés c) pontjában foglalt feltételre tekintettel az egyedi ügyben érintett szervezatként jogosult alkotmánybírósági panasz benyújtására.

I/5. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontunk szerint a Kúria Pf.VI.20.952/2020/6. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítélete, és a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítélete sérti Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) alábbi rendelkezéseit:

- ellentétes az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével:

„AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”

- sérti az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdését:

„Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.”

- továbbá sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését:

„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

- továbbá sérti az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdését:

„Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

- ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével:

„ Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Álláspontunk szerint a fenti alaptörvényi rendelkezések megsértése miatt a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú és a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú ítéletének a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenessége megállapítható, illetve a vagyonkezelői jog terjedelme, a vagyonkezelőt sarkalatos törvény szerint megillető tulajdonjog alapján a vagyonkezelő keresetőségi jogának fennállása alaptörvényi jelentőségű kérdés.

Továbbá alaptörvény-ellenesség fennáll abban a vonatkozásban is, hogy az Alkotmánybíróság 3180/2018. (VI. 8.) AB határozatában és a 3311/2019. (XI. 21.) AB határozatában megállapította - önkormányzati vagyonkezelő kapcsán - az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése értelmezésének alkotmányos keretelt, melynek értelmében a vagyonkezelő az ingyenes vagyonkezelői joggal nem csupán a vagyontárgy vagy vagyoni értékű jog kezelésének jogát, hanem annak kötelezettségeit is megszerzi, különös figyelemmel az Nvtv. 7. § (1) bekezdése szerinti hatékony és költségtakarékos működtetésre, értékmegőrzésre, állagvédelemre vonatkozó, alapvető szintű követelményekre. Az ingyenes vagyonkezelői jog sarkalatos törvényben így módon meghatározott tartalma egyaránt érvényesül a vagyonkezelési szerződésben is.

Ami számunkra azt jelenti, hogy a vagyonkezelőt megillető jogok és kötelezettségek tekintetében a Kúriának és a Törvényszéknek is a sarkalatos törvény és a vagyonkezelési szerződés adta kereteken belül kellett volna

megvizsgálnia Igazgatóságunk vagyonkezelői jogának terjedelmét, és nem az Ávtv.vhr. oda nem tartozó rendelkezéseire tekintettel, illetve egy meghatalmazás vagyonkezelési szerződésként történő azonosításával megfosztani a vagyonkezelői feladatok ellátásának kötelezettségétől, a vagyonkezelői jogainak érvényesítésétől.

A 3180/2018. (VI. 8.) AB határozat [29] pontja szerint: Az Alkotmánybíróság arra is emlékeztet, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (8) bekezdése értelmében a területileg illetékes tankerületi központok az ingyenes vagyonkezelői joggal nem csupán a vagyontárgy vagy vagyoni értékű jog kezelésének jogát, hanem annak kötelezettségeit is megszerzik, különös figyelemmel a törvény 7. § (1) bekezdése szerinti hatékony és költségtakarékos működtetésre, értékmegőrzésre, állagvédelemre vonatkozó, alapvető szintű követelményekre. Az ingyenes vagyonkezelői jog sarkalatos törvényben így módon meghatározott tartalma egyaránt érvényesül az önkormányzat és a tankerületi központ megállapodásán, illetőleg a miniszter határozatán alapuló ingyenes vagyonkezelői jog esetében.

A 3311/2019. (XI. 21.) AB határozat [52] pontja előírja: Az Alkotmánybíróság arra is emlékeztet, hogy az Nvtv. 11. § (8) bekezdése értelmében a területileg illetékes tankerületi központok az ingyenes vagyonkezelői joggal nem csupán a vagyontárgy vagy vagyoni értékű jog kezelésének jogát, hanem annak kötelezettségeit is megszerzik, különös figyelemmel a törvény 7. § (1) bekezdése szerinti hatékony és költségtakarékos működtetésre, értékmegőrzésre, állagvédelemre vonatkozó alapvető szintű követelményekre. Az ingyenes vagyonkezelői jog sarkalatos törvényben így módon meghatározott tartalma egyaránt érvényesül az önkormányzat és a tankerületi központ megállapodásán, illetőleg a miniszter határozatán alapuló ingyenes vagyonkezelői jog esetében.

A hivatkozott ítéletek azáltal, hogy Igazgatóságunk a természetes vizek és vízkészlet védelmét is magába foglaló alapfeladat ellátását akadályozzák, és a vagyonkezelői minőségében a vagyonkezelő ingatlanok feletti szabad rendelkezési jogát elvonják, ezzel az eljáró bíróságok megsértik az Alaptörvény P) cikkéből, az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből, és a T) cikk (4) bekezdéséből, valamint a 28. cikk, a 38. cikk (1) (2) (4) bekezdéséből eredő alkotmányos követelményeket, melyek értelmében a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségletének figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

Az Áht. 45.§ (4) bekezdése szerint az állami vagyon hasznosításából származó bevétel a költségvetési szervet illeti meg és az Áht.vhr. 63. § (1) (2) bekezdése szerint a költségvetési szerv a kezelt állami vagyont magáncélra igénybe vevő számára köteles térítést előírni. Ezzel biztosítva az Nvtv. 11.§ (13) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek való megfelelést. Az itt kiemelt rendelkezések pedig a vagyonkezelő részére az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése alapján biztosított tulajdonhoz való jogából, a tulajdonost megillető rendelkezési jogból eredeztethető jogosultságok.

A Kúria túlterjeszkedik az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése értelmezési tartományának alkotmányos keretein, melyet az Alkotmánybíróság jelölt ki, és ezzel az Igazgatóságunk számára jogszabályban kijelölt állami alapfeladat ellátásának terjedelmében megnyilvánuló hatáskörét Alaptörvénybe ütközően korlátozza, megsértve a vagyonkezelőt megillető tulajdonhoz való jogot, és az azzal való szabad rendelkezés keretét, valamint szembehelyezkedik a jogbiztonság alkotmányos követelményével.

Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítéséről szóló 3233/2021. (VI. 4.) AB határozatában kiemeli, hogy amennyiben a bírói jogértelmezés túlterjeszkedik a tulajdonjog alkotmányos keretein, azzal alapjogsérelem valósul meg:

[41] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az adófizetési kötelezettség összecsúszása az indítványozók ügyében ellentétes volt a tulajdonhoz való joggal [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] és a közteherviselési kötelezettséggel [Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdés]. A sérelmezett ítélet azonban ennek az ellenkezőjéről döntött bírósági, és lényegében alkotmánybírósági hatáskörben eljárva. Az Alkotmánybíróság ebben az ügyben is rámutat arra, hogy a (közigazgatási) **bíróságok arra kötelesek és jogosultak az Alaptörvény 28. cikke értelmében, hogy az Alaptörvénnyel összhangban törvénykezzenek, amelynek során tiszteletben kell tartaniuk az Alaptörvényt, amelynek értelmezési keretét nem a bíróságok, hanem az Alkotmánybíróság jelöli ki döntéseiben.** A támadott ítéletről megállapítható volt az Abtv. 27. §-a szerinti panaszeljárásban, hogy érdemét alaptörvény-ellenesség befolyásolta, hiszen a bírói jogértelmezés túlterjeszkedett a tulajdonhoz való jog és a közteherviselési kötelezettség alkotmányos értelmezési tartományán. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság - az Abtv. 56. § (1) bekezdésének megfelelően tanácsban eljárva - a rendelkező rész 1. pontja szerint megsemmisítette az ítéletet. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem vizsgálta az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésének, XV. cikk (2) bekezdésének és XXI. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemeket {az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszokkal összefüggésben legutóbb hasonlóan lásd például: 3002/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [57]}.

A Kúria és a Tatabányai Törvényszék álláspontunk szerint az alaptörvény által megszabott jogszabály értelmezési tartományt megsérti egyedi döntéseivel.

Az ítéletek ellentétesek a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének alaptörvényben meghatározott céljával, mellyel sérül az Alaptörvény P) cikke, az R) cikk (1) (2) (4) bekezdése, és a T) cikk (4) bekezdése, valamint a 28. cikk és a 38. cikk (1) (2) (4) bekezdése is. A Kúria és a Tatabányai Törvényszék alaptörvény-ellenes jogértelmezésével pedig Igazgatóságunk számára a fent hivatkozott (felsorolt) alapjogi sérelmet okozza.

Alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tarjuk tehát a nyilvánvalóan alkotmányellenes jogértelmezés egyedi ügyben való alkalmazásának kivizsgálását. Úgy véljük, a vagyonkezelőt megillető tulajdonosi jogok érvényesíthetőségének, a bírói út vagyonkezelő általi igénybevételeének elvonása alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Arra vonatkozóan, hogy jelen alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre hívja fel a figyelmet, a határozottság követelményének megfelelően részletes indokolást adunk elő a jelen alkotmányjogi panasz II. pontjában.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása, a megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása az egyes megsértett alapjogi rendelkezések vonatkozásában

II/1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Álláspontunk szerint a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú és a Iatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú ítélete sérti a Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) alábbi rendelkezéseit:

- **Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés /alapvető jogok tiszteletben tartása/**
- **Alaptörvény I. cikk (2) bekezdés /alapvető jogok elismerése/**
- **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés /a tulajdonhoz való jog/**
- **Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés /az egészséges környezethez való jog/**
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés /a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog/**

A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenes értelmezéséből adódóan Igazgatóságunknak, mint az állami tulajdonú [REDACTED] vagyongazdálkodó részvénytársaság vezetőjének, fent nevezett alapjogai sérülnek azzal, hogy a sarkalatos törvény által biztosított tulajdonhoz való joga az ítélet folytán nem gyakorolható, szabad rendelkezési jogával nem élhet. Az ítéletek korlátozzák az Igazgatóságunkat megillető tulajdonosi jogok érvényesítését, a nemzeti vagyonnal való gazdálkodást, és a vagyongazdálkodási feladatink ellátását. A vonatkozó eljárásokban pedig megfoszt minket a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogunktól, és mindezek révén az alapvető jogaink tiszteletben tartása, és elismerése sem valósul meg.

A megsemmisíteni kért bírói döntések alaptörvény-ellenességének részletes indokolását a II/2-II/6. pontok tartalmazzák.

II/2. Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme /a tulajdonhoz való jog/

Igazgatóságunk álláspontja szerint vagyongazdálkodóként saját nevünkben jogosultak vagyunk pert indítani a vagyongazdálkodó ingatlan vonatkozásában. Úgy véljük az Alaptörvénnyel összhangban álló a vagyongazdálkodói minőségben való keresetindítás, különös tekintettel arra, hogy Igazgatóságunknak a vagyongazdálkodási feladatainak maradéktalan ellátása érdekében már számtalan esetben kellett kereset benyújtásával érvényt szerezni jogainak.

A Kúria az ítélet indokolásában leszögezi, hogy a keresetösségi jog kérdése kizárólag jogszabály alapján, bizonyítás, illetve a vagyongazdálkodási szerződés értékelése nélkül eldönthető volt. Igazgatóságunknak a Vgtv. 3. § (1)-(2) bekezdés adta törvényi kijelöléssel jött létre a vagyongazdálkodói joga, emellett vagyongazdálkodási szerződéssel is rendelkezik. Így ahhoz hogy a vagyongazdálkodói jogának terjedelme, illetve ezáltal a keresetösségi joga eldönthető legyen mind a jogszabály, mind a szerződés rendelkezéseit figyelembe kell venni.

A továbbiakból az is kiderül, hogy a Kúria döntését alapvetően az Ávtv.vhr. azaz egy kormányrendeleti szintű szabályozásra alapozza, **mellőzve a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit megállapító sarkalatos törvény**

rendelkezéseit, melyre egyébként felülvizsgálati kérelmünkben is érdemben hivatkoztunk. Mindazonáltal a [12] bekezdésben már az elutasítás alapjául jelöli meg az Ávtv.vhr. 8. § (6) bekezdést (a per megindításakor hatályban volt rendelkezés), ami a vagyonkezelési szerződés megkötését írta elő a törvény erejénél fogva kijelölt vagyonkezelők tekintetében is (ám ez a rendelkezés később hatályát veszítette). A vagyonkezelési szerződésünk tartalmát azonban nem vizsgálta, és az ítélet hozatalhoz nem vette alapul sem a Kúria, sem a Törvényszék. Megjegyezzük azt is, hogy az Nvtv. jelen ügyre irányadó, de a Kúria által nem vizsgált rendelkezése (Nvtv. 11.§ (8) bekezdése) önmagában is megalapozza a felperes keresetösségi jogát.

A Kúria az elutasítás okaként jelöli meg az állami vagyon hasznosításának törvényes rendjét, jogszerű módját rendező, az Ávtv.vhr 1.§ (2) (5) és (7) bekezdésének rendelkezéseit, és leszögezi, hogy a kereset alapjául szolgáló használati jogviszony nem jogszerű használatból származik, és mivel az Ávtv.vhr. a jogszerű használat szabályairól rendelkezik, így ami nem tartozik ide arra pedig a Ptk. irányadó. Igazgatóságunk a keresetében is hangsúlyozta, hogy alperes jogellenes használó, azaz nem rendelkezik bérleti szerződéssel, mint ahogy az a nemzeti vagyon jogszerű használatánál követelmény lenne. Ugyanakkor a felülvizsgálati kérelmünkben és jelen panasz I/4. pontjában levezettük azt, hogy a Ptk. mely rendelkezéseire tekintettel kívánjuk érvényesíteni a jogellenes területhasználatért járó díjkövetelésünket.

Annak ellenére, hogy a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a jelen ügyben a Ptk. az irányadó szabályozás, a felülvizsgálati kérelmünkben a Ptk. alábbi rendelkezéseire történő hivatkozásunkat a Kúria mégis figyelmen kívül hagyta. A Ptk. 5:12. § (4) bekezdése rendelkezik arról, hogy a jogalap nélküli birtokos helyzetére egyebekben a jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni. Amiből kitűnik, hogy a jogalap nélküli birtokos helyzete, és az alperes azon utaló magatartása, amellyel ténylegesen használatba vette az ingatlant megalapozza a kötelelem keletkezését. A Ptk. 6:2. § (1) bekezdése szerint: *Kötelelem keletkezik különösen szerződésből, károkozásból, személyiségi, dologi vagy más jog megsértéséből, egyoldalú jognyilatkozatból, értékpapírból, jogalap nélküli gazdagodásból, megbízás nélküli ügyvitelből és utaló magatartásból.*

A Kúria által hivatkozott rendelkezések alaptörvény-ellenesen jutnak arra a következtetésre, hogy a vagyonkezelőt nem illeti meg a jogalap nélküli birtoklásból származó jogalap nélküli gazdagodás követelése, hiszen a Ptk. hivatkozott rendelkezései értelmében ez a tulajdonjog érvényre juttatásának polgári jogi módja.

A Kúria Ávtv.vhr. 9. § (4)-(5), a 20. § (1)-(2), valamint a 8. § (6), és az 1. § (5) bekezdését sorolja fel a kereseti kérelem elutasításának alapjaként. A Kúria kiemelten a tulajdonosi joggyakorló ellenőrzési jogával kapcsolatos rendelkezéseket emeli ki az ítélete indokolásában. Ám úgy véljük, hogy amint az a jogszabályból is következik, az ellenőrzési jogkör arra vonatkozik, hogy a tulajdonosi joggyakorló a vagyonkezelő állami vagyonnal való gazdálkodásának jogszabályoknak való megfelelését, szabályszerűségét ellenőrzi, ez alapvetően abban realizálódik, hogy a hasznosítási szerződéseket, a pályázatát meglettét, és módját időnként áttekintheti, továbbá a vagyonkezelő ingatlanokkal kapcsolatos adatszolgáltatások teljesítését is ellenőrzi. Az ellenőrzés nem azt jelenti, amit a Kúria annak vél. Az ellenőrzés nem azt jelenti, hogy a tulajdonosi joggyakorló a vagyonkezelő helyett intézkedik, hanem ellenőrzi a vagyonkezelő tevékenységét, az eljárásának a szabályszerűségét.

Az Ávtv.vhr. valóban előírja, hogy a vagyonkezelő köteles a vagyont fenyegető veszélyről és a beállott kárról haladéktalanul értesíteni a tulajdonost - ideértve azt az esetet is, ha őt harmadik személy a jogainak gyakorlásában akadályozza -, köteles továbbá túrni, hogy a tulajdonos a veszély elhárítására, illetőleg a kár következményeinek megszüntetésére a szükséges intézkedéseket tegye. A fenti rendelkezések azonban nem jelentik azt, hogy a tulajdonosi joggyakorló önállóan lép fel minden vagyonkezelte ingatlan vonatkozásában. Éppen erre utal a rendelet következő mondata, mely szerint: *A vagyonkezelő felelős minden olyan kárért, amely a rendeltetésellenes vagy szerződésellenes használat következménye kivéve, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy adott helyzetben az állami vagyon kezelőjétől elvárható.* Ezek az előírások azt jelentik, hogy a vagyonkezelőtől elvárható, hogy mindent tegyen a helyzet orvoslására. A vagyonkezelőnek tehát azt kell bizonyítania az ellenőrzés során, hogy érvényesítette-e a nemzeti vagyonnal való jogszerű gazdálkodás követelményeit. Azaz neki önállóan kell fellépnie és érvényt szereznie a vagyonkezelésében lévő vagyon jogszabályszerű használatának. Az ellenőrzés arra irányul, hogy a vagyonkezelő szabályszerűen jár-e el, megvédi-e az állami vagyont, nem károsítja-e meg az államot.

Mindazonáltal sérti a vagyonkezelőt megillető tulajdoni jogot a Kúria azon következtetése, amelyben az általa el nem olvasott vagyonkezelési szerződést semmisként értékeli. Szeretnénk jelezni azt is, hogy az MNV Zrt. maga állítja össze a vagyonkezelési szerződés előírásait, azokat összehangolja a más vagyonkezelőkkel kötött szerződések tartalmával, így az egy vagyonkezelővel kötött alap (vagy minta) szerződés tartalmát olvasatlanul semmisnek minősíteni, messzemenően rossz színben tünteti fel az MNV Zrt. és valamennyi vagyonkezelő nemzeti vagyonnal való gazdálkodását. A semmisnek vélt rendelkezések teljesen összhangban vannak a Kúria által figyelmen kívül hagyott Nvtv. 11.§ (8) bekezdése szerinti rendelkezéssel. A tulajdonosi joggyakorló éppen ezért önállóan nem indít pert a vagyonkezelésbe adott ingatlanokkal kapcsolatos jogviszonyok rendezése kapcsán, azt a vagyonkezelőnek önállóan kell megtenni. Azaz téves a Kúria azon álláspontja melyet az indokolás végén konklúzióként megállapít, hogy *„Ez a jelenleg is hatályos szabályozás összhangban vannak a Ptk. birtoklásra vonatkozó szabályozásával: a tulajdonosi joggyakorló a főbirtokos, a vagyonkezelő az albirtokos, aki a főbirtokostól származtatott jog alapján birtokol, jogcíme szerint részesül birtokvédelemben a főbirtokossal szemben [Ptk. 5:1. § (2) bekezdése, 5:5. § (3) bekezdése]”* Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy Igazgatóságunknak nem a tulajdonosi joggyakorlóval szemben kell birtokvédelemben részesülnie, hanem a jogellenes harmadik személy alperessel szemben kell megvédenie a birtokot. A Ptk. Kúria által hivatkozott rendelkezése azt hivatott szabályozni, hogy az albirtokos saját jogcímen eljárhat, még a főbirtokossal szemben is, azaz a hivatkozott jogszabályhely inkább Igazgatóságunk álláspontját erősíti meg.

Ugyanakkor érdemes egy pillantást vetni a Kúria által felvázoltak valóságban történő realizálhatóságára is. Hiszen nyilvánvaló, hogy az MNV Zrt. önállóan nem tud eljárni az összes állami tulajdonú és vagyonkezelésbe kiadott ingatlannal kapcsolatban felmerülő probléma kiküszöbölésében, eleve nem tud önállóan pert indítani a vagyonkezelésbe adott ingatlanok problémái kapcsán. Különös tekintettel arra, hogy ha áttekintjük, hogy csak Igazgatóságunk vagyonkezelésében kb. 5000 db ingatlan van, és csak vízügyi igazgatóságból van 12 db az országban, és akkor még nem vettük számításba a többi vagyonkezelőt (pl. közútkezelők, nemzeti parkok, erdőgazdaságok stb.) és az azok vagyonkezelésében lévő ingatlanokat. Ami olyan mennyiségű ingatlant jelent, amelynek kapcsán minden egyes esetben, amikor valaki illegális területhasználatl lép fel az állam

területén, önállóan a tulajdonosi joggyakorló járnia el, szinte lehetetlennek tűnik, hiszen nincs az az apparátus, ami ezt a mennyiségű feladatot elbírná végezni egyedül. A vagyonkezelői jog ugyanis pont arra szolgál, hogy a tulajdonosi joggyakorló helyett, az az állami költségvetési, vagy egyéb szerv lássa el a feladatot, akinek a jogszabály szerint az érintett ingatlan kör kezelése a szakterülete, alapfeladata.

Úgy véljük, hogy az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése felsorolja azokat a kivételeket, amelyeket a vagyonkezelő tulajdonosként nem lehet meg, és ebben a felsorolásban nincs szó arról, hogy a vagyonkezelő nem élhetne szabad rendelkezési jogával és nem érvényesíthetné az őt megillető jogokat bírósági út igénybevétele.

[redacted] Igazgató Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal új magyar közigazgatás c. folyóirat 2012. NOVEMBER, 5. évfolyam 11. számban így ír a vagyonkezelői jog eredetéről:

„A rendszerváltást megelőzően az önálló jogalanyisággal felruházott állami vállalatok (és egyéb gazdálkodó szervezetek) az állam tulajdonával az ún. kezelői jog alapján és keretében gazdálkodtak. A kezelői jog tartalma évtizedről évtizedre átalakult, terjedelme pedig az egyszerű birtokjogtól a „majdnem igazi” tulajdonjogig terjedt. A rendszerváltást követően a vagyonkezelésre jogosultak köre tág határok közt került meghatározásra és magánszektor szereplői is kezelői jogot kaphattak. 1996. január 1-jétől megszűnt a kezelői jog fogalma, helyébe a vagyonkezelői jog lépett. Az Nvt. alapján a nemzeti vagyon kezelőinek személyi köre jelentősen leszűkült. Fontos, hogy a gazdálkodó szervezet a tulajdonosi szerkezetének változásával el is veszítheti a vagyonkezelői jogot, mely tartalmát tekintve rendkívül tág meghatározást kapott. Kiemelendő, hogy vagyonkezelésbe adás nem csak helyi önkormányzati intézmény, hanem akár települési, vagy országos nemzetiségi önkormányzat által fenntartott intézmény részére is történhet. „

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény indokolása kiemeli a vagyonkezelő szerepét a nemzeti vagyonnal való gazdálkodásban az alábbiak szerint:

A nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás, a hasznosítás fő kritériumainak meghatározása. Az állami vagyonnal való felelős gazdálkodással kapcsolatos kritériumokat, az eredményesség, hatékonyság követelményét a törvény általános elvárásként fogalmazza meg.

A kritériumok meghatározásánál célszerű figyelembe venni azt, hogy az adott vagyonelem közfeladathoz kapcsolódik-e. Csak ebben az esetben teszi lehetővé a törvény a nemzeti vagyon térítésmentes használatát.

A törvény meghatározza azt a személyi kört, akinek a nemzeti vagyon vagyonkezelésbe adható. A korábbi szabályozáshoz képest jelentős mértékben szűkül a nemzeti vagyon kezelésére jogosultak köre, az állam és a helyi önkormányzat szerveire, intézményeire, valamint ezek 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezetekre korlátozódik. Ennek indokoltságát az adja, hogy a vagyonkezelői jog rendkívül széles körű, kvázi tulajdonosi jogkört jelent, amely gyakorlását célszerű kizárólag állami és önkormányzati szereplők részére biztosítani a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében, és a vagyon megőrzésének céljából.

Úgy véljük, hogy a vagyonkezelői jog széles körű jogszabályi háttérrel bír, illetve a nemzeti vagyon kezeléséhez nagyon fontos alaptörvényi követelmények kerültek megállapításra, melyeknek figyelembe vételét nem lehet mellőzni. **Az Alkotmánybíróság 3180/2018. (VI. 8.) AB határozatában és a 3311/2019. (XI.**

21.) AB határozatában megállapította az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése értelmezésének alkotmányos kereteit, mely rávilágít arra, hogy a vagyonkezelő nem csak a vagyon hasznait élvezi, hanem viseli az azzal járó kötelezettségeket pont úgy, mint a tulajdonos.

A Győri Ítéltábla Gf. 20.193/2013/4. számú, bérleti díj megfizetése tárgyában hozott ítéletében az alábbiakat emeli ki a vagyonkezelői jog kapcsán:

„A törvényszék rámutatott, hogy a felperes jogelődjének kezelői joga az 1961. évi V. tv. 5. § (1) bekezdésén alapul, és annak tartalmát a 9/1969. (II. 9.) Korm. rendelet 6. § határozza meg. A kezelői jog az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) és az ahhoz kapcsolódó egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 1995. évi CV. törvény 117. § (2) bekezdése alapján 1996. január 1-től vagyonkezelői joggá alakult. Az Áht. 109/G. § (1) bekezdés értelmében pedig a vagyonkezelői jog jogosultját a tulajdonos jogai illetik meg és a tulajdonos kötelezettségei terhelik.” Ami azt jelenti, hogy 2013. évben még az Áht. rendelkezésiből is le tudták vezetni a vagyonkezelő tulajdonosi jogait.

Kúria Pfv. 20.658/2018/5. számú ügyben az alábbiakat emeli ki a vagyonkezelői joggal kapcsolatban:

[23] ... A felperes ingatlannal rendelkező tevőleges magatartása pedig nem a tulajdonosi, hanem a vagyonkezelői minőségéből fakadt.

[39] A vagyonkezelő kifelé lényegében tulajdonosként jár el, ami a kezelői jogviszony alapján jogosulttá váló Kft. mint vagyonkezelő tevőleges magatartását feltételezné.

Kúria Pfv. 21.771/2014/11. számú ítéletében az alábbi megállapítást teszi:

A felperest és jogelődjét az ingatlanon a vagyonkezelői jog jogszabály alapján illette meg. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 109/G. § (1) bekezdése szerint a vagyonkezelőt a tulajdonos jogai illetik s a kötelezettségei terhelik, ebből következően a felperes jogosult volt az ingatlanra bérleti szerződést kötni, az érvényes bérleti szerződés alapján pedig az alperes köteles a bérleti díjat megfizetni.

Véleményünk szerint a vagyonkezelői feladatok abban valósulnak meg, hogy az államot tehermentesítik és átveszik a tulajdonnal való rendelkezési jog gyakorlását, a tulajdonnal járó jogokat és kötelezettségeket is viselik.

Álláspontunk szerint a Kúria a tulajdonosi joggyakorló ellenőrzési jogkörének és a vagyonkezelői jog terjedelmének értelmezésekor, nem tudott az alkotmányos értelmezési tartományon belül maradni, nem vette figyelembe az Alaptörvény 28. cikkében megjelenő józan ész, és a közjó követelményét, és ezzel a vagyonkezelőt sarkalatos törvény alapján megillető tulajdonjogában korlátozta. Megfosztotta az állami vagyonnal - sarkalatos törvényben előírt módon - való gazdálkodási kötelezettségétől, és attól, hogy a tulajdonjog által biztosított rendelkezési jogával éljen, illetve a vagyonkezelt ingatlanon megjelenő illegális területhasználatot jogszerű mederbe terelje.

A fentiek irányadóak a Tatabányai Törvényszék eljárására, és ítéletére is, erre vonatkozó további részletes indokolásunkat a II/5. pontban fejtjük ki.

II/3. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés /alapvető jogok tiszteletben tartása/

A Kúria a Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélet [11] bekezdésében kitér arra, hogy a felülvizsgálati kérelmünkben megjelölt Alaptörvényi hivatkozásokat nem veszi figyelembe, mivel az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

A Kúria a Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítéletének [11] bekezdésében az alábbiakat hangsúlyozza: „A 24. cikk (1) bekezdés értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve az Alkotmánybíróság, ennek megfelelően a (2) bekezdés d) pont az Alkotmánybíróság hatáskörébe utalja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjának a felülvizsgálatát. [az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §].”

Igazgatóságunk nem kérte a Kúriától, hogy úgy vizsgálja a Tatabányai Törvényszék ítéletének Alaptörvénnyel való összhangját, mint ahogy az jelen alkotmányjogi panasz elbírálásakor azt az Alkotmánybíróság teszi, de tekintettel az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése által biztosított alapvető jogok tiszteletben tartásához való jogunkra, felhívhatjuk a figyelmet egy nyilvánvalóan alapjogsértő ítélet alkotmányossági problémáira a felülvizsgálati kérelemben. Az Alkotmánybíróság 3233/2021. (VI. 4.) AB határozatában kiemeli, hogy a bíróságoknak az Alaptörvénnyel összhangban kell törvénykezniük. Éppen ezért sérti az alapvető jogok tiszteletben tartását a Kúria azon érvelése, hogy a fél alapvető jogok tiszteletben tartására való felhívásának értékelését, és figyelembe vételét teljes mértékben mellőzi a döntéshozatalkor.

Úgy véljük a Kúria ítéletének [11] bekezdésében leírtak sértik az Alaptörvény R) cikk (1) (2) bekezdését, tekintettel arra, hogy az alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, így minden bíróságnak olyan ítélet meghozatalán kell fáradoznia, ami összhangban van az Alaptörvénnyel. Mindamellet, hogy a felülvizsgálati eljárás a jogszabálysértés orvoslását hivatott kiküszöbölni, abban nem mellőzhető az Alaptörvénnyel való összhang megteremtése, mert ennek hiányában úgy tűnik, mintha a Kúria alapvetően nem törekedne arra, hogy döntésével ne sértse meg az Alaptörvény rendelkezéseit.

A fent hivatkozott megjegyzés pedig számunkra arra enged következtetni, hogy mivel a Kúria nem veszi figyelembe az alaptörvényi rendelkezéseket, így amennyiben az ítélete ellentétes az Alaptörvénnyel, akkor az csak abban az esetben fog kiderülni, ha valaki él az alkotmányjogi panasz lehetőségével, ugyanakkor azok, akik az Igazságszolgáltatásban bízva elfogadják a Kúria döntését, mint legfelsőbb bírói fórum ítéletét, könnyen szenvedhetnek alapjogaikban sérelmet.

A fentiek tükrében úgy véljük, a Kúria megállapítása sérti a tulajdonhoz való jogunk, a tisztességes bírósági eljáráshoz való alaptörvényben biztosított jogunkat. Azaz nem tartja tiszteletben az Igazgatóságunkat megillető alapvető jogokat.

Mindezek következtében peres félként nem bízhatunk abban, hogy a Kúria alapjogi követelményekre tekintettel bírálja el a kérelmünket.

Az alapvető jogok tiszteletben tartásának figyelmen kívül hagyása mellett sérült az Alaptörvény 28. cikk első bekezdése is, mely szerint: *A bíróságok a jogalkalmazás során*

a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

II/4. Az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdés /alapvető jogok elismerése/

A Kúria téves jogértelmezése figyelmen kívül hagyja az állami vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó alapvető feladatunkat, és azon alkotmányos követelményt, melynek jelen ügy tükrében Igazgatóságunknak kell megfelelnie. A [REDACTED], mint a Duna öblének a vagyonkezelése állami alapfeladatunk. A tulajdonjogból eredő rendelkezési jogunk korlátozásával **sérül a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás alkotmányos elve**. Ahogy azt az Indítvány I/4. pontjában részletesen kifejtettük, a [REDACTED] a Magyar Állam tulajdonát képező, nemzeti vagyon, melynek a hasznosítása társadalmi felelősséggel jár.

Az Alaptörvény Kommentárja szerint:

„Az Alaptörvény a magyar állam és az önkormányzatok tulajdonát nemzeti vagyonként határozza meg, és ezzel összhangban állapítja meg az azzal való gazdálkodás célját. Ennek megfelelően a **nemzeti vagyon kezelése nem szolgálhat magánérdekeket, hanem azt a közösség javára kell használni**, kiemelt figyelmet fordítva a végességükre tekintettel védelemre szoruló természeti erőforrásokra, valamint arra, hogy a nemzeti vagyon a jövő generációk számára is szükségleteik kielégítéséhez szükséges mértékben rendelkezésre álljon. A törvény sarkalatos törvényben rendeli el megállapítani ezen vagyongazdálkodás módját és a nemzeti vagyon védelmét, megőrzését szolgáló intézkedéseket. A fenti, nevesített követelmények szükségessé tehetik, hogy az állam bizonyos vagyonelemek tulajdonát és egyes tevékenységek végzését kizárólagosan önmagának tartsa fenn, továbbá hogy a nemzeti vagyon egy részét fokozottabb védelem alá helyezze. Ennek részletes szabályozása ugyancsak sarkalatos törvényben történik. „

Azaz a tulajdonhoz való jogunk speciális annak tükrében, hogy állami tulajdonról van szó, így nem csak az **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tulajdonhoz való jogunk elismerése nem valósul meg, de az Alaptörvény 38. cikkében megállapított kötelezettségeinknek sem tudunk eleget tenni, így az erre vonatkozó alaptörvényi rendelkezés is sérelmet szenved.**

Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint:

Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

Igazgatóságunkat az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése alapján megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek elismeréséhez hozzátartoznak az állami vagyon kezelésének speciális szabályai is, melyek ha lehet, még szigorúbb követelményeket állítanak, és amelynek a tulajdonjog elismerésének hiányában nem tudunk megfelelni.

A nemzetközi dokumentumok közül szinte valamennyi kitér a tulajdonhoz való jogra. Így említhető az ENSZ deklarációja, amely szerint a tulajdonhoz való jog lehet egyéni, illetve kollektív jog, illetve kimondja, hogy a tulajdonától senkit nem lehet megfosztani.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája szintén említi a tulajdonhoz való jogot. Kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen. Így ezt mindenkinek tiszteletben kell tartani és el kell ismerni.

Az Alaptörvény kommentárja szerint: *A rendelkezés továbbá szoros összefüggésben áll az Alapvetés címet viselő alfejezet P) cikkével, valamint a Közpénzügyek alfejezetben található 38. cikkel, amely az állam és a helyi önkormányzatok vagyonát nemzeti vagyonnak minősíti.*

Mindezek alapján Igazgatóságunk, mint vagyonkezelő, akit megilletnek a tulajdonos jogai, a per során annak érdekében járt el, hogy a tulajdonhoz való jogát megvédje, és a jogellenes használat végleges megszüntetését elérje. Ugyanis, ha alperes a roncshajók vesztgléséért, területhasználati díjat lett volna köteles fizetni az Esztergomi Járásbíróság elsőfokú ítélete szerint, akkor amellett, hogy a többi jogszerű használóhoz hasonlóan fizetni lett volna kénytelen, előbb érdekében állt volna, hogy a roncshajókat mielőbb elbontassa, és elszállítsa a területről. Igazgatóságunk az állam tulajdonának igénybevétele az arra irányadó jogszabályok alapján kívánta biztosítani, ám a bíróság ezen alkotmányos jogokra nem volt figyelemmel. A per során tett nyilatkozataink mind azt szolgálták, hogy megvédjük a Magyar Állam tulajdonát, hogy annak birtoklását, használatát, hasznai szedését a továbbiakban ne engedjük ellenérték nélkül, olyasvalakinek, akinek a használata jogellenes, önkényes és öncélú.

Véleményünk szerint ebben a vonatkozásban érzékelhető leginkább, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) és (2) bekezdés, az alapvető jogaink tiszteletben tartása és elismerése nem valósult meg.

II/5. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés /tisztességes bírósági eljáráshoz való jog/

Az Alkotmánybíróság a 20/1017. (VII.18.) AB határozatában a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő joggal kapcsolatosan kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában hogyan értelmezte a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogot:

„Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg. A vonatkozó korábbi gyakorlat áttekintése során a testület a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatban a korábbi alkotmánybírósági döntésekben foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembevételével járt el. Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket, és megállapította, hogy nincs akadálya a korábbiakban kialakult és idevágó gyakorlat megfelelő alkalmazásának.”

„Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: mint ahogyan jelen ügyben is, elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig - mérlegelés eredményeként - mindezekből vont le

következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve."

Úgy véljük a tárgyi ügyben is fontos figyelembe venni a tényállás egyedi elemeit, és a vonatkozó jogszabályok célját, ebből derül ki ugyanis leginkább, hogy a Kúria által helybenhagyott, a **Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítéletében** a Törvényszék Igazgatóságunk tisztességes eljáráshoz való jogát megsértette.

A Tatabányai Törvényszék jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott ítéletének indokolás rész, 14. oldal közepén az alábbiak szerint érvel:

„A felperes a perbeli, állam tulajdonában álló öbölnek az ingatlannyilvántartásba bejegyzett vagyongazdálkodója. Vagyongazdálkodói joga jogszabály alapján jött létre, azonban annak ingatlannyilvántartási bejegyzéséhez – a fenti levezetés alapján, a 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (7) bekezdésében foglaltak szerint- a Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.-vel kötött megállapodás szükséges. Utóbbira egyébként a fellebbezési ellenkérelmében is hivatkozott a felperes. A felperes csatolt is megállapodást a per során (9. számú beadvány melléklete), mely szintén alátámasztja, hogy a vagyongazdálkodói jogosultságait megállapodásban kell meghatározni annak ellenére, hogy vagyongazdálkodói joga jogszabály alapján jött létre. Felperes képviselője az ügyben tartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy a vagyongazdálkodói jogosultságok a megállapodásban foglaltakon alapulnak. A csatolt megállapodás a felperes vagyongazdálkodói jogosultságára vonatkozik, ez a „meghatalmazás” elnevezésű, 2011. 06. 28-án kelt okirat, melyben a Magyar Állam képviseletében eljáró Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. meghatalmazza az Észak- dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságot, mint központi költségvetési szervet, a Magyar Állam tulajdonában álló és a Nemzeti Földalapba nem tartozó, a központi költségvetési szerv – mint meghatalmazott – vagyon kezelésében lévő vagyonelemeket érintően.”

A fentiek értelmében a Törvényszék egy földhivatali kérelem mellékleteként a per irataihoz került **MNV Zrt.-től kapott (2011. 06. 28-án kelt) meghatalmazást, egy egyoldalú nyilatkozatot azonosít az ítélet 11. oldalán beidézett 1998. december 16. napján 290542/1998/0100 számon megkötött vagyongazdálkodási szerződéssel, mely egy kötelelem.** Álláspontunk szerint ez egy rendkívüli mértékű tévedés, mely alapján az egész, már öt éve húzódó pert teljesen félrevitték, és amellyel megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogunkat.

Tisztázni szeretnénk - egyébként a per irataiból kitűnik - hogy a hivatkozott meghatalmazás 2016. augusztus 5. napján kelt beadványunkhoz csatolt 9714-4/2016. ügyiratszámú 2016. július 25. napján kelt földhivatali kérelem mellékletét képezte, melyet azért csatoltunk be, hogy igazoljuk az Esztergomi Járásbíróságnak, hogy a [REDACTED] ingatlan hiteles tulajdoni lap másolatát megkértük az Esztergomi Földhivataltól, miután a 2016. június 21. napján 13 órakor megtartott tárgyaláson a tulajdoni lap benyújtására felszólított minket az Esztergomi Járásbíróság. A földhivatali kérelemhez azért mellékeljük a meghatalmazást, hogy a tulajdoni lap másolatért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj alól mentességet élvezhessünk. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy **a meghatalmazás Igazgatóságunkat az MNV Zrt. nevében történő eljárásra jogosítja fel a földhivatal előtt, jelen perben azonban nem az MNV Zrt. nevében járunk el, hanem saját jogon, mint vagyongazdálkodó.** A meghatalmazás azért került kiadásra, hogy Igazgatóságunk a vagyongazdálkodói jogainak gyakorlásán túl a

tulajdonosi joggyakorló nevében is eljárhatson, például tulajdonosi hozzájárulást is kiadhatson a nevében, amennyiben arra szükség van egy ügyben.

Jelen ügyben azonban, mint **vagyonkezelők, saját jogon jártunk el, hiszen a vagyonkezelői jogunk jogszabályból, és vagyonkezelési szerződésből egyaránt levezethető.** Igazgatóságunk az I/4. pontban kifejtette, hogy Igazgatóságunk és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. jogelődje, a Kincstári Vagyon Igazgatóság között 1998. december 16. napján 290542/1998/0100 számon vagyonkezelési szerződés jött létre, mely 2016. január 5. napján SZT-106162 számú vagyonkezelési-szerződésmódosítással újraszabályozásra került, és a 2016. november 21. napján létrejött SZT-111276 számú szerződésmódosítással kiegészítésre került. A vagyonkezelési szerződés jelenleg kb. 5000 db ingatlanra terjed ki, mely Igazgatóságunk vagyonkezelésében van.

A Törvényszék figyelmét nyilvánvalóan elkerülte, hogy az alperes 2016. évben már próbálkozott a meghatalmazás félreértelmezésével az elsőfokú eljárás során, és ezáltal az ügy félrevitelével, azonban Igazgatóságunknak a 2016. november 24. napján kelt beadványának első oldalán sikerült tisztáznia a meghatalmazással kapcsolatos téves alperesi feltevéseket, és az Esztergomi Járásbíróság elfogadta az ott tett érvelésünket, mely szerint a folyamatban volt tartozás megfizetése iránti perre a meghatalmazás nem vonatkoztatható. Éppen emiatt sem világos számunkra, hogy a Törvényszék milyen módon jutott arra a téves következtetésre, hogy a meghatalmazás azonos lenne a vagyonkezelési szerződéssel. Viszont az egyértelműen kirajzolódik, hogy a per anyagát a Törvényszék nem olvasta át, és valószínűleg a fellebbezési ellenkérelmünk megismerésére sem fordított kellő időt, hiszen másképpen ilyen tárgyi tévedéseket nem rögzített volna az ítéletében.

A Törvényszék az 2.Pf.20.031/2020/8. számú ítélet indokolás részében a 15. oldal elején az alábbi megállapításokat teszi: *„Tekintettel arra, hogy a meghatalmazás maradéktalanul és egyértelműen felsorolja, hogy mire vonatkozik a felperes vagyonkezelői jogosultsága, és az nem érinti, nem tér ki (Ptk. szerinti) használati díj iránti követelésre való jogosultságra, a törvényszék azt állapította meg, hogy a felperest ez a vagyonkezelői jogosultság nem illeti meg. A felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy perbeli esetben nem közérdekből történő használatba adásról van szó alperes részére. Mindebből következően a felperes ilyen követelésért per indítására sem jogosult.”*

A fent idézett szöveg több szempontból sem állja meg a helyét, nyilvánvaló, hogy a meghatalmazás nem a vagyonkezelői jogosultságunkat szabályozza, abból az nem eredeztethető, így abból semmi olyan következtetést nem szabad levonni arra vonatkozóan, hogy milyen vagyonkezelői jogosultság illeti meg Igazgatóságunkat. A meghatalmazás az MNV Zrt. helyett és nevében történő eljárásra jogosít fel, a vagyonkezelési szerződés pedig a vagyonkezelőt megillető jogokat és kötelezettségeket rögzíti, amelyre a vagyonkezelő saját jogán jogosult.

Továbbá a felperes a per során nem azt nyilatkozta, hogy nem közérdekű használatba adásról van szó alperes tekintetében, hanem a 2018. október 2. napján kelt beadványunk 2. oldal alján az alábbiakat nyilatkoztuk: *„A jelen ügy nem hajózásról szól, a keresetlevélben és további beadványainkban bizonyítottuk, hogy a nemzeti vagyon használata jelen ügyben vízfelület használat (veszteglési céllal), csak a közérdek esetén*

lehet ingyenes, minden más esetben a használatért területhasználati díjat kell fizetni, mely a legális használók vonatkozásában bérleti díjként jelenik meg.”

A fentiek alapján a közérdekűségnek a használatba vevő oldalán kell fennállnia az ingyenességhez, ami jelen esetben nem valósul meg.

Igazgatóságunk a Tatabányai Törvényszék fenti érvelésével nem ért egyet, különös tekintettel arra, hogy a tisztességes eljáráshoz hozzátartozik, hogy az ügy egyedi (más ügyektől eltérő) körülményeire a bíróság figyelemmel van. Álláspontunk szerint nem tisztességes az eljárás résztvevőivel szemben, ha a Bíróság nem mérlegeli az ügy körülményeit, a per iratait nem kellő gondossággal ismeri meg, és ebből következően a polgári anyagi jog szempontból az egyoldalú nyilatkozatba foglalt meghatalmazást azonosítja a kétoldalú megállapodással, a vagyonkezelési szerződéssel. Úgy véljük, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog megkívánja, hogy a másodfokon eljáró bírói tanács tagjai meg tudják különböztetni az egyoldalú nyilatkozatot a szerződéstől. A fair trial egyfajta garancia az igazságszolgáltatásban bízó felek számára, Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el, ám felmerül a kérdés, hogy hogyan lehet igazságot szolgáltatni, a felek kérelmeit tisztességesen elbírálni, ha a fél abban sem lehet biztos, hogy a bíróságok az alapvető, az ügyre vonatkozó anyagi jogi kérdésekkel tisztában vannak-e. Úgy véljük, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megkívánja azt is, hogy egyetlen bíróság se alapozhassa ítéletét egy nyilvánvaló – feltehetően hanyagságból bekövetkező – tárgyi tévedésre, hiszen az méltánytalan, és igazságtalan a felekkel szemben.

Tisztességtelennek tartjuk azt is, hogy e tévedésen alapuló másodfokú ítéletet a Kúria felülvizsgálati eljárása eredményeként helybenhagyja, és még csak nem is törekedett a probléma kiküszöbölésére. A Kúria a Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélet [12] bekezdésében az alábbiak szerint értékeli a Tatabányai Törvényszék másodfokú ítéletét: *„A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályok megsértése nélkül jutott arra a helyes jogkövetkeztetésre, hogy a felperest a keresettel érvényesített jog nem illeti meg.”*

Úgy véljük érvelésünket támasztja alá az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában adott indokolása a tisztességes eljáráshoz való jog értelmezése kapcsán: *A „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl - különösen a büntetőjogra és -eljárásra vonatkozóan - az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt, az Egyezségokmánynak és az Emberi Jogok Európai Egyezményének - az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó - eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.*

Az Alkotmánybíróság a 20/1017. (VII.18.) AB határozatában az alábbiakra hívta fel a figyelmet:

„A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági

eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit **kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.**

Az Alkotmánybíróság megállapítja továbbá, hogy a **törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normát az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése ellenére nem alkalmazta.**

A fentieket összefoglalva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényszék contra legem jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére, és sértette az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Egyrészt a törvényszék a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, **az Indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta.** Másrészt, ezzel párhuzamosan, a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor **a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe.** Harmadrészt a törvényszék önkényesen járt el akkor is, amikor döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte."

Jelen peres eljárásban a Törvényszék és a Kúria nem vette figyelembe az Nvtv. irányadó rendelkezését, és nem indokolta, hogy miért mellőzte annak alkalmazását.

A 3025/2016. (II. 23.) AB határozat az eljárás tisztességességének megítéléséről:

[19] Az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, **a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével,** ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]-[13]}, a tárgyalás igazságosságának biztosítása {36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]}, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}, a törvény által létrehozott bíróság {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]-[34]} független és pártatlan eljárása {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]}, illetve a perek ésszerű időn belül való befejezése {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [38]}.

A 3024/2016. (II. 23.) AB határozat [24] pontjában kimondja, hogy a nem tisztességtelen az, ha a bíróság nem fogadta el a korábban eljáró bíróságok szakmai véleményét:

[24] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az eljáró bíróság joga és kötelessége, hogy önálló, saját szakmai meggyőződésén alapuló döntést hozzon, és hogy az ügy megítélésében az abban az ügyben korábban eljáró bíróságok véleményéhez, illetve döntéséhez nincs kötve. Az önálló döntési jogosultság nem hogy pártossá nem teszi a bíróságot, ellenkezőleg, pártatlanságának egyik legfontosabb biztosítója.

A tisztességes eljáráshoz való jogunk sérelmét abban is megnyilvánulni látjuk, hogy a **tisztességes határidőben való döntés nem valósult meg, tekintettel az alábbiakra:**

Igazgatóságunk 2019. december 12. napján cégkapun előterjesztett érdeklődésére a Tatabányai Törvényszék azt a tájékoztatást adta a 2.Pkf.50.478/2018/6. számú levelével, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi fellebbezését még hiánytalanul nem terjesztette fel a másodfokú bíróságra. A Tatabányai Törvényszék 2020. április 2. napján kelt 2.Pkf.20.031/2020/5. számú végzésével tájékoztatta a feleket, hogy tárgyalás megtartását kérhetik, és felhívta a feleket, hogy 15 napon belül nyilatkozhatnak, ám Igazgatóságunknak a fellebbezést nem kézbesítették ehhez a végzéshez. Többszöri telefonos megkeresésünkre végül 2020. május 20. napján kaptuk meg a fellebbezést, ezért nem állt rendelkezésre elegendő idő a fellebbezési ellenkérelem összeállításához, így egy nap alatt kényszerültünk összeállítani a beadványunkat, 2020. május 21. napján fellebbezési ellenkérelmet terjesztettünk elő.

2020. május 28. napján a Tatabányai Törvényszék 2.Pkf.20.031/2020/8. számon ítéletet hozott, melyről két hónappal később 2020. július 21. napján értesültünk cégkapun keresztül.

Hiányoljuk az ítéletből az alperes új jogi képviselőjének feltüntetést, az ítélet úgy született, mintha csak [REDACTED] képviselte volna az alperest, [REDACTED] szó sem esik, pedig őt a másodfokú eljárásban jelentette be alperes. Ezzel sérült a Pp. 220.§ (1) bekezdés b) pontja, mely szerint a határozatnak tartalmaznia kell a felek képviselőinek is a nevét, lakóhelyét, és perbeli állását.

Igazgatóságunkat pedig kamarai jogtanácsos képviselte a perben és nem jogi előadó.

A Törvényszék a határozat kézbesítésére vonatkozó eljárási határidőt (a Pp. 219.§ (2) bekezdését) is megsértette azzal, hogy az ítéletet a meghozatalát követő majdnem két hónap elmúltával kézbesítette.

Igazgatóságunk a jogerős másodfokú ítélettel szemben 2020. július 24. napján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. Ezt követően a felülvizsgálati kérelmünk elbírálása óta eltelt egy évre tekintettel Igazgatóságunk 2021. július 28. napján elektronikus úton tájékoztatást kért az ügy állásáról, melyre választ 2021. szeptember 8. napján kelt Pfv.VI.20.952/2020/9. számú tájékoztatásban kaptunk, ami 2021. szeptember 9. napján érkezett meg Igazgatóságunkhoz. 2021. szeptember 6. napján (cégkapun keresztül) értesültünk a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú 2021. július 13. napján kelt felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletéről.

A fentiek alapján több mint egy év telt el, mire a jogorvoslati kérelmünket elbírálták. A határidők tekintetében szintén megkérdőjelezhető, hogy az elektronikus ügyintézés során mind a másodfokú ítéletről, mind a felülvizsgálati eljárásban hozott döntésről, azok meghozatalát követő két hónappal később értesültünk.

Mindezek alapján úgy véljük, hogy a másodfokú ítélet, és a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott ítélet nem csak anyagi jogi, de eljárásjogi szempontból is aggályos.

Álláspontunk szerint a Tatabányai Törvényszék és a Kúria eljárása sérti az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság elvét, és az annak részét képező

jogbiztonságot. Ennek az alkotmányjogi sérelemnek a realizálódása az, hogy az egész eljárás sérti Igazgatóságunk tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogát.

Fent kifejtett állításunkat alátámasztja a 11/2020. (VI. 3.) AB határozat [66] bekezdésének utolsó mondata: ***Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel***

II/6. Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés /egészséges környezethez való jog/

A [REDACTED] mint állami tulajdonban lévő víz, azaz természeti erőforrás alaptörvényi védelemben részesül az alábbiak szerint:

Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint:

(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

A felszíni vizek a nemzet közös örökségét képezik. Ennek megóvása pedig a vagyonkezelő állami alapfeladati közé tartozik. Vagyonkezelői feladatából ered az is, hogy eldöntse ki, mikor, milyen célra, meddig hasznosíthatja a vízfelületet. Az Nvtv. 11.§ (13) bekezdése szerint a nemzeti vagyon ingyenesen csak közcélra használható. Azaz a vagyonkezelőnek a víz, mint természeti érték megőrzése kapcsán ügyelnie kell arra, hogy annak használatát mindenkinek csak a nemzeti vagyongazdálkodás szabályaival összhangban lehessen igénybe venni, azaz mindenkinek magáncélra csak fizetési kötelezettség mellett lehet használni állami területet. Éppen ezért a vagyonkezelő sarkalatos törvényből eredeztetett tulajdonosi jogának azon korlátozásával, hogy a jogellenes hasznosítással szemben nem léphet fel, valamint a hasznosítás átengedésének ellenértékét, saját bevételeit nem követelheti a bíróságon, mint az alperes költségvetési szerv felé fellépő tartozását az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése és XXI. cikk (1) bekezdése is sérelmet szenved.

Álláspontunk szerint az államnak a felszíni vizek - mint nemzeti vagyon - védelmére vonatkozóan kiemelt kötelezettségei vannak. Az Nvtv. általános indokolása - egyezően az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal - kifejezetten előírja, hogy „a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás célja a természeti erőforrások megóvása, a **nemzeti értékek megőrzése és méltó hasznosítása**, a jövő nemzedéke szükségleteinek figyelembe vételével.”

A Nagykomentár Magyarország Alaptörvényéhez a XXI. cikk kapcsán az alábbiakat fejt ki:

*Az egészséges környezethez való jog jellege kapcsán megállapította, hogy a környezethez való jogot az alanyi jogokhoz való sajátos viszonya, valamint sajátos tárgya különbözteti meg mind a többi alapjogtól, mind az Alkotmányban kitűzött feladatoktól. A környezethez való jog köztudottan nem sorolható a klasszikus, védelmi jellegű alapjogok közé, hanem úgynevezett harmadik generációs alkotmányos jog. E jog ugyanakkor nem is pusztán alkotmányban kitűzött feladat vagy **államcél**. A*

környezethez való jog nem hasonlítható a szociális jogokhoz sem. A környezetvédelemhez való jog mindezekkel szemben elsősorban **önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog**, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. Az Alkotmányban biztosított környezethez való jog a környezet védelmére és az **élet természeti alapjának fenntartására vonatkozó állami köteleességet jelenti**. Azonban a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges. A védelem szintjét a környezethez való jog a fenti dogmatikai sajátosságain kívül döntően befolyásolja a környezetvédelem tárgya is: az élet természeti alapjainak véges volta és a természeti károk jelentős részének visszafordíthatatlansága, s végül az a tény, hogy mindezek az emberi élet fennmaradásának feltételei. A környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg. [18/1994. (V. 20.) AB határozat]

A 3068/2013. (III. 14.) AB határozat szerint:

[46] Az Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők. „Az egészséges környezethez való jog érvényesítése állami kötelezettség. Az érvényesítés egyik eszköze az épített környezet védelme.” [27/1995. (V. 15.) AB határozat, ABH 1995, 129, 133.] „A környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van, hiszen a visszafordíthatatlan károk utólagos szankcionálása nem tudja helyreállítani az eredeti állapotot. A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam - amíg jogi védelem egyáltalán szükséges - az elért védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne.” [28/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH 1994, 134, 141.]

Az általános környezetvédelmi jogelvek (követelmények, tilalmak és korlátozások) köre bővült, a szabályozás a védett tárgyak (föld, víz, levegő, élővilág stb.) szerint differenciálódott. Igazgatóságunk a I/4. pontban kiemelt vízügyi igazgatási feladatok keretében vízkárelhárítási, vízellátási, vízminőség védelmi feladatokon túl, kezelő, fenntartói, üzemeltetői szerepet is betölt az állami tulajdonú vizek felett. E szerepkör alapvetően nagyon összetett, hiszen több jogszabály is kiemeli a feladatokat, de akkor látható át igazán, ha a mindennapi életben felmerülő problémák megoldása során realizálódik e komplex feladatkör. Hiszen Igazgatóságunknak nem csak az árvíz, vagy belvíz okozta helyzetekkel kell szembenéznie, hanem a mindennapi fenntartási, kezelői feladatok ellátásában is érvényesíteni kell a víz, mint természeti elem, védett érték megőrzését.

Az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályai éppen azért adnak keretet, hogy ne lehessen akárkinek átengedni a nemzeti vagyont képező természeti kincs, a víz használatát. Igazgatóságunk számára az alapfeladatai ellátásához tartozik, hogy fellépjen a vizeket illegálisan használókkal szemben. Számtalan esetben létesítenek magánszemélyek illegális stégeket, úszóműveket, partfeltöltést, az állami tulajdonú vizek medrébe, melyekkel szemben Igazgatóságunk mindig önállóan lépett fel, nyilván nem minden esetben fajul perré egy ügy. Igazgatóságunk azonban számtalan különböző perben járt el önállóan, vagyonkezelői minőségében bíróság előtt, már az Alkotmánybíróság előtt is. Ezidáig, nem merült fel egyetlen ügyben sem, hogy vagyonkezelőként ne lenne jogunk önállóan eljárni, és érvényt szerezni a ránk bízott feladatok jogszerű ellátásának.

Úgy véljük Igazgatóságunk alapfeladat ellátásával, különösen a vizek fenntartói feladatainak ellátásával hozzájárul a társadalom tagjai számára az egészséges környezethez való alapvető jog biztosításához.

A tárgyi ügy kapcsán szeretnénk kiemelni, hogy álláspontunk szerint a nemzeti vagyon sarkalatos törvényi védelmének az a célja, hogy a nemzet természeti értékeit mindenki egyenlő feltétellel élvezhesse. Éppen ezért, szeretnénk volna érvényre juttatni azon igényünket, hogy jogellenesen senki se használhassa az állami tulajdont, és az alperes is fizessen a vízfelület fenntartójának, vagyongazdálkodójának a vízfelület használatáért ugyanúgy, mint minden más jogszerűen bérleti szerződéssel rendelkező magán- vagy jogi személy.

Igazgatóságunk az egészséges környezethez való alapjog, mint államcél megvalósításában csak akkor tud közreműködni, ha vagyongazdálkodói jogával maradéktalanul élhet, a bíróságok előtt is.

Továbbá az egészséges környezethez való jog nem csak alapjog, hanem egy minden jogalanyt terhelő kötelezettség is. Az egészséges környezethez való jog abszolút szerkezetű alanyi jogi. Az Alaptörvény széleskörű perspektívát is adott ennek az alapvető jognak azzal, hogy a P) cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettség megsértése a XXI. cikk (1) bekezdésében biztosított alanyi jog megsértését is jelenti.

Igazgatóságunk tehát a jelen ügy kapcsán akadályoztatva van abban, hogy az Alaptörvény P) cikke rendelkezéseinek maradéktalanul eleget tegyen, így megvalósul a XXI. cikk (1) bekezdése szerinti alapvető jog érvényesülésének sérelme, melynek célja a jövő nemzedékek érdekei védelmének biztosítása.

A jelenlegi hatályos, állami vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi környezet is megkívánja, hogy a vagyongazdálkodó önállóan fel tudjon lépni a nemzeti vagyon védelmére, és jogszerű hasznosítása érdekében, és ezáltal biztosítsa a jövő nemzedékek számára is az egészséges környezethez való jogot.

II/7. Összegzés

A jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott másodfokú ítélet, és az azt helyben hagyó felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet is egy elhamarkodott, az ügy teljes átlátására nem kellő figyelmet fordító eljárás eredménye lehetett.

Ugyanakkor az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdéséből és a 28. cikkből, valamint az R) cikk (1), (2) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság az Alaptörvénnyel összhangban törvénykezik, és eljárása során tiszteletben kell tartania az Alaptörvényt, és annak értelmezési keretét.

Az alaptörvénnyel összhangban áll az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése szerint a vagyongazdálkodót megillető tulajdonosi jogok gyakorlása, és a vonatkozó terhek viselése, így ezen rendelkezés alkalmazásának indokolatlan mellőzése sérti az jogállamiság elvét, és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is.

Ennél fogva a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú ítélete, és az azt hatályában fenntartó, a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélete, mely a sarkalatos

törvény rendelkezéseinek és az Alaptörvényben biztosított tulajdonjog mellőzésén alapul, jogszabálysértő és egyben alaptörvény-ellenes.

A fent nevezett ítéletek jogszabálysértő, és alkotmányjogi szempontból kifogásolható volta miatt az felperes számára alapjogi sérelmet okoznak.

Úgy véljük, hogy miután a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítéletével szembe helyezkedik az Alaptörvény P) cikkében, az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdésében, és a T) cikk (4) bekezdésében, valamint a 28. cikkben és a 38. cikk (1) (2) (4) bekezdésében megfogalmazott alkotmányos követelményekkel, ezáltal ítéletével megsértette Igazgatóságunknak a jelen alkotmányjogi panasz II/1. pontjában felsorolt az Alaptörvényben biztosított alapvető jogait, a II/2-II/6. pontokban bemutatott részletes indokolásban foglaltak szerint. (A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolását a II/2-II/6. fejezetek tartalmazzák.)

Ehhez szeretnénk idézni az Alkotmánybíróság 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtett álláspontját, mely szerint:

"a tisztességes eljáráshoz való jog követelményrendszerének alaptörvényi szabályai már nemcsak a jogszabályok, hanem az egyes bírói döntések számára is alkotmányos mércéül szolgálnak."

Az Alkotmánybíróság 19/2015. (VI. 15.) AB határozatában az alábbi megállapítást teszi, mely szintén összhangban áll az Igazgatóságunk által előadottakkal:

„Az Alkotmánybíróság a fentiekkel kapcsolatban hangsúlyozza: nem kívánja elvégezni a bizonyítékok újbóli (jogi értelemben vett) mérlegelését; ez a hatóságok és a rendes bíróságok feladata. Alaptörvényből fakadó funkcióját viszont úgy tudja a konkrét ügy kapcsán betölteni, ha rámutat: olyan, az ügy eldöntése szempontjából releváns tényezőket hagyott figyelmen kívül a Bíróság, amely tény önmagában a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta. „

III. Zárszó

A vagyonkezelőt az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése alapján megillető alkotmányos alapjog, a tulajdonhoz való jog tiszteletben tartásának mellőzését, és ezáltal a vagyonkezelő alapvető jogai elismerésének sérelmét, azért is tartjuk az Alkotmánybíróság állásfoglalását megkívánó problémának, mivel ez jóval szélesebb körű, mint Igazgatóságunkat, a Magyar Állam egy vagyonkezelőjét érintő kérdés. A nemzeti vagyon vagyonkezelők általi gazdálkodásának kérdése áthatja a Magyar Állam vagyongazdálkodásának egy nagy szeletét. Figyelemmel a vagyonkezelői jognak a tulajdonosi joghoz való közelállóságára (kvázi tulajdonjog mivoltára), a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében szükséges a vagyonkezelőként szóba jöhető személyek törvényi szűrése, állami, illetve helyi önkormányzati szereplőkre szűkítése. Erre tekintettel az Nvtv. 3.§ 19. pontja taxatív módon lehatárolja a potenciális vagyonkezelői kört.

Az Nvtv. 3.§ 19./a) pontja szerint az állam tulajdonában álló nemzeti vagyon tekintetében vagyonkezelők lehetnek az alábbiak:

- aa) költségvetési szerv,
- ab) helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, valamint ezek társulásai,
- ac) az ab) alpontban felsoroltak fenntartása vagy irányítása alá tartozó intézmény,
- ad) köztestület,
- ae) az állam, az aa)-ac) alpontban meghatározott személyek együtt vagy külön-külön 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet,
- af) az ae) alpont szerinti gazdálkodó szervezet 100%-os tulajdonában álló gazdálkodó szervezet,
- ag) országos törzshálózati vasúti pályát működtető többségi állami tulajdonú gazdasági társaság,
- ah) a törvény által kijelölt egyedileg meghatározott jogi személy;

Nem véletlen tehát, hogy nem lehet bárkiből vagyonkezelő. Ugyanakkor az is kitűnik a szabályozásból, hogy még így is számtalan szereplőről beszélünk, aki vagyonkezelői feladatokat lát el. Ezért a jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ítéletekben kifejtett érvelés értelmében valamennyi vagyonkezelő érintett abban a kérdésben, hogy meddig terjed a vagyonkezelői joga.

Álláspontunk szerint túl nagy terhet róna az államra, és a tulajdonosi joggyakorlókra, ha a vagyonkezelői jog olyan szűk értelmezése válna bírói gyakorlattá, melyet a Kúria a Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítéletében kifejt. **Ezen alapjogsértő joggyakorlat elterjedésének megakadályozása pedig nem csak Igazgatóságunk, hanem valamennyi vagyonkezelő, és a tulajdonosi joggyakorló érdeke.**

Az eljáró bíróságoknak az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése értelmezésének alkotmányos keretelnek figyelembe vétele melletti jogalkalmazása az állam valamennyi vagyonkezelőjének eljárására, tulajdonhoz való jogának, illetve a tulajdonnal való rendelkezési jogának érvényesítésére, keresetösségi jogának perbeli elismerésére kihatással van.

Mindebből adódik, hogy a vagyonkezelő keresetösségi jogának megítélésekor a vagyonkezelői jog értelmezésének alkotmányos kereteit meghatározó Alkotmánybíróság 3180/2018. (VI. 8.) AB határozatban és a 3311/2019. (XI. 21.) AB határozatban kifejtett érvelésre minden bíróságnak figyelemmel kell lenni.

[REDACTED] A vagyongazdálkodás keretel című a Nemzeti Közszerológati Egyetem kiadásában 2014. évben megjelent tananyaga kifejtli a vagyonkezelés jogintézményének lényegét:

A vagyonkezelés jogintézménye, és az ennek lényegét jelentő vagyonkezelői jog valamivel szűkebb jogosultsági területet jelent, mint a tulajdonosi jogosultság, ugyanakkor jóval átfogóbb és szélesebb jogosítványokat foglal magában, mint a soron következő d. pontban bemutatásra kerülő (nemzeti vagyon hasznosítása az Nvtv. szerint) vagyonhasználati formák, jogosultságok.

Megilleti viszont a vagyonkezelőt - hasonlóan a tulajdonosi jogkör gyakorlójához - a vagyonkezelésbe beletartozó nemzeti vagyontárgyak teljes körű működtetésének joga. Azaz a vagyonkezelő - függetlenül attól, hogy e státusza szerződésből ered-e, vagy pedig törvényen alapszik - jogosult a nemzeti vagyon birtoklásából, használatából, hasznai szedéséből, a nemzeti vagyon fenntartásából és üzemeltetéséből álló tevékenységek

folytatására, amely - jogszabály vagy szerződés alapján – a nemzeti vagyon felújítására, fejlesztésére, a birtoklásának, használatának, hasznai szedése jogának továbbengedésére is kiterjedhet.

A vagyongazdálkodási jog főszabályként a tulajdonosi joggyakorló döntése alapján - a tulajdonosi joggyakorló és a vagyongazdálkodó között megkötésre kerülő - vagyongazdálkodási szerződéssel jön létre (szerződéses vagyongazdálkodási jog). Kivételesen vagyongazdálkodási szerződés nélkül is keletkezik vagyongazdálkodási jog törvényben történő kijelöléssel: a törvényben megjelölt személyekkel, vagy a törvényben egyedileg meghatározott jogi személlyel (kijelöléses vagyongazdálkodási jog).

Ez utóbbi esetben is általában sor kerül vagyongazdálkodási szerződés megkötésére, azonban a vagyongazdálkodási jogviszonyt nem e szerződés megkötése keletkezteti, a vagyongazdálkodási szerződés a törvényi kijelölés (azaz a vagyongazdálkodási jogviszony keletkezésének) szükségszerű folyományaként jön létre.

Igazgatóságunknak, mint a Magyar Állam tulajdonát képező [REDACTED] vagyongazdálkodójának törvény adta kötelezettsége az ingatlan fenntartói feladatainak ellátása, a vízminőség védelme, és mint vagyongazdálkodó szervet megilleti és egyben kötelezettsége is, hogy éljen az Nvtv. biztosította tulajdonosi jogosultságaival, és az ingatlan felett szabadon rendelkezzen, azokat szabadon hasznosítsa, a hasznait szedhesse, és ezzel összefüggésben pert indítson.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése által biztosított, a tulajdonhoz való jog korlátját képezi egy olyan ítélet, melynek értelmében a vagyongazdálkodó nem léphet fel a jogellenes ingatlanhasználó ellen, és nem érvényesítheti az ingatlan használatából, hasznosításából származó őt megillető bevétel iránti igényét bíróság előtt, annak ellenére, hogy számára sarkalatos törvény biztosítja az alapvető jog fennállását. A Kúria a vagyongazdálkodási jog téves értelmezésén alapuló döntése révén elvesz a vagyongazdálkodót megillető tulajdonjoghoz tartozó szabad rendelkezési jog gyakorlásának lehetősége, miután a jogszerű elsőfokú ítéletet megsemmisítik, és ezzel egy nyilvánvalóan alapjogi sérelemmel járó illegális hasznosítási helyzet fennmaradásának engednek teret.

Igazgatóságunk szempontjából sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjog, a tekintetben, hogy a bíróság nem vette figyelembe az eljárás során az általunk hivatkozott Alaptörvénnyel összhangban álló jogszabályokat és érvelést, mely alapján az általunk előadottakat nem fair módon mérlegelte, hanem jogellenesen figyelmen kívül hagyta. Az egyedi ügyet annak sajátosságaira, a vonatkozó jogszabályokra és a becsatolt vagyongazdálkodási szerződésre tekintet nélkül bírálta el, mely nyilvánvalóan nem lehet része egy fair eljárásnak.

Az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdése alapján az Igazgatóságunkat megilleti az alapvető jogainak elismerése, ám ez nem valósult meg a tekintetben, hogy a tulajdonhoz való jogot nem ismeri el a bíróság, és nem ismeri el Igazgatóságunk keresetjogi jogát a jogellenes használatból származó területhasználati díj tartozása kapcsán, mely bevétel az Áht. 1/4. pontban hivatkozott rendelkezése szerint a vagyongazdálkodót illeti meg.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése értelmében az alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, ám a Kúria döntésében nem vette figyelembe az

Igazgatóságunkat megillető jogokat, így a tulajdonhoz való jogot, és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot nem tartotta szem előtt ítélethozatala során.

Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésének, az egészséges környezethez való jognak a sérelmét abban látjuk megvalósulni, hogy a Kúria ítélete folytán a sarkalatos törvény szerinti nemzeti vagyonnal való gazdálkodási kötelezettségünknek nem tudunk elegendő tenni a keresetösségi jogunk hiányának megállapítása folytán, emiatt nem tudjuk biztosítani a természeti erőforrások, a vízkészlet védelmét, fenntartását és ezáltal nem garantálható azok jövő nemzedékek számára való megőrzése, ami mindenkinek, de különösen az államnak, és az ilyen alapfeladat ellátásával megbízott vagyonkezelő szervnek a kötelessége.

A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenes értelmezéséből adódóan Igazgatóságunknak, mint az állami tulajdonú [REDACTED] vagyonkezelőjének, fent nevezett alapjogai sérülnek azzal, hogy az állami ingatlan illegális használatából származó területhasználati díjtartozást nem érvényesíthetjük, ez ügyben, mint vagyonkezelő nem járhatunk el a bíróság előtt, a minket a tulajdonosi jogainkból eredeztethetően megillető saját bevétel behajtása iránt intézkedni nem tudunk. A perbeli legitimációnk, és a keresetösségi jogunk elvonása korlátozza Igazgatóságunkat az őt megillető tulajdonosi jogainak gyakorlásában. A vonatkozó eljárásokban pedig megfoszt minket a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogunktól, és mindezek révén az alapvető jogaink tiszteletben tartása, és elismerése sem valósul meg. Hosszútávon pedig sérül az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog védelme, mely az állam kötelessége.

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 28. cikke kimondja:

- A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.**

Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok és közvetetten más közhatalmi szervek jogértelmezésére irányadó szabály, amely a jogszabályok értelmezésével kapcsolatosan ad eligazítást, iránymutatást. Mindebből az következik, hogy a jogértelmezés keretében a bíróságoknak elsősorban a jogalkotó által meghatározott célt kell figyelembe venniük.

Úgy véljük, hogy a Kúria nem vette figyelembe az Alaptörvény 28. cikkében hangsúlyozott jogalkalmazási követelményt, különös tekintettel arra, hogy a vagyonkezelői szerepet, a vagyonkezelői jog terjedelmét, a sarkalatos törvény céljával ellentétesen értelmezi, a vagyonkezelőt jogellenesen korlátozza, ezért jogértelmezése a józan észnek, a közjónak, a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás gazdaságossági céljainak teljes mértékben ellentmond.

Fentiekre tekintettel Igazgatóságunk kéri, hogy a Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletének, a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítéletére kiterjedő hatállyal az

alaptörvény-ellenességét megállapítani szíveskedjenek, és az alaptörvény-ellenessége miatt az Abtv. 27.§-a és a 43.§-a alapján a felülvizsgálati eljárásban, valamint a másodfokon meghozott ítéleteket megsemmisíteni szíveskedjenek.

Az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság előtti eljárás illetékmentes, az indítványozó az alkotmánybírósági eljárás során felmerült költségeit maga viseli.

IV. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

1. Igazgatóságunk ezúton **nyilatkozik** arról, hogy a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítéletek közül a jogerős másodfokú ítélettel szemben 2020. július 24. napján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő és ezzel egyidejűleg kezdeményezte a végrehajtás felfüggesztését, de a Kúria 2020. szeptember 2. napján kelt Pfv.V.20.952/2020/2. számú végzésével a jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmünket elutasította. A végzés ellen felülvizsgálatnak nem volt helye. Ez a kérdés jogerősen lezárult.
2. Eljáró kamarai jogtanácsos meghatalmazása és a jogtanácsosi igazolvány másolata
3. Nyilatkozat a személyes adatok nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban
4. Keresetlevél (2016. március 24.), elküldési igazolás
5. Esztergomi Járásbíróság 5.P.20.299/2016/3. számú idéző végzés (2016. május 19.)
6. Nyilatkozat és keresetváltoztatás (2018. május 24.), tértivevény
7. Nyilatkozat és keresetmódosítás (2019. március 18.), tértivevény
8. Keresetmódosítás kiegészítése (2019. április 2.)
9. Esztergomi Járásbíróság 5.P.20.299/2016/132. számú elsőfokú ítélet (2019. június 18.), boríték
10. Érdeklődés a fellebbezésről felperesi beadvány (2019. december 12.) érkeztetési igazolás, lajstromozási igazolás
11. Tatabányai Törvényszék 2.Pkf.50.478/2018/6. számú tájékoztatás (2019. december 13.)
12. Tatabányai Törvényszék 2.Pf.20.031/2020/5. számú végzés (2019. december 13.)
13. Érdemi nyilatkozat alperes (2020. április 14.), boríték
14. Fellebbezés alperes (2019. augusztus 16. napján kell és 2020. május 20. napján érkezett meg a felpereshez)
15. Fellebbezési ellenkérelem felperes(2020. május 21.), érkeztetési igazolás, lajstromozási igazolás
16. Tatabányai Törvényszék Pf.20.031/2020/8. számú másodfokú ítélet (2020. május 28.)
17. Felülvizsgálati kérelem felperes (2020. július 24.), meghatalmazás, érkeztetési igazolás, lajstromozási igazolás
18. Kúria Pfv.V.20.952/2020/2. számú végzés (a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem elutasításáról 2020. szeptember 2.)
19. Kúria Pfv.V.20.952/2020/3. számú végzés (2020. szeptember 2.)
20. Felülvizsgálati ellenkérelem alperes (2020. szeptember 10.) meghatalmazás, tényvázat
21. Nyilatkozat felperes (2020. szeptember 23.) érkeztetési igazolás, lajstromozási igazolás

22. Érdeklődés a felülvizsgálati kérelem elbírálásáról felperesi beadvány (2021. július 28.) érkeztetési igazolás, lajstromozási igazolás
23. Kúria Pfv.VI.20.952/2020/6. számú ítélet a felülvizsgálati eljárásban (2021. július 13. napján kelt, de 2021. szeptember 6. napján érkezett meg a felpereshez)
24. Kúria Pfv.VI.20.952/2020/9. számú tájékoztatás az eljárás befejezéséről (2021. szeptember 8.)

Győr, 2021. október 13.

Tisztelettel:
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
indítványozó

